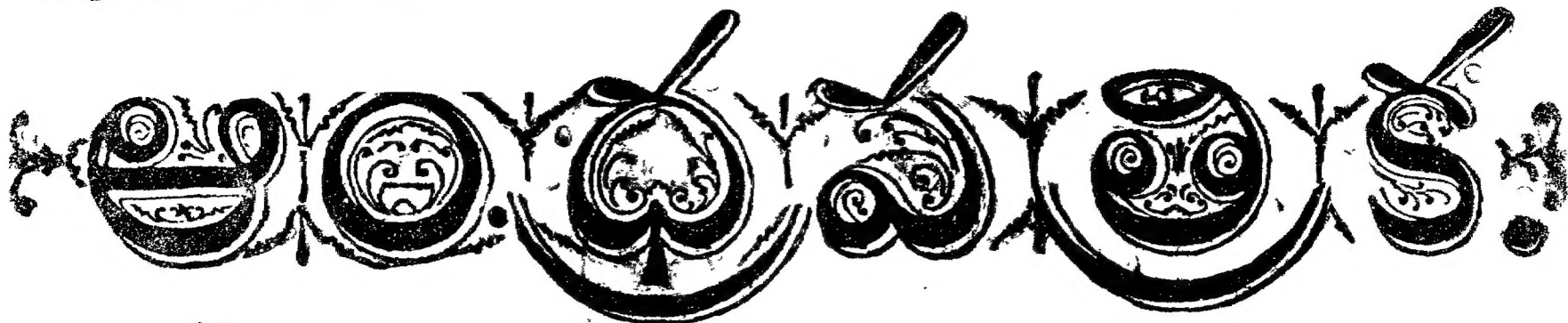

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-0

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 8-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ షష్ఠి.

No. 84
సంచిక ౮౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష. వీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
చర్మపు నొప్పుల తారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

దక-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

'SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA' (REGISTERED)

IS THE SAFEST, SUREST AND MOST PERMANENT CURE FOR ALL ACUTE & CHRONIC DISEASES.

PRICE PER PHIAL OF 60 PILLS FOR A COMPLETE CURE, Rs. 10.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LIMITED.

THE PREMIER INDIAN CHEMISTS & DRUGGISTS

(AUTHORISED CAPITAL Rs. 2,00,000 PAID UP CAPITAL Rs. 1,50,000)

Tele Address:—

Post No. 151.

Telephone:—

"Kalpam"

Madras.

Nos. 1034 & 837

Managing Director & Senior Physician.

Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. SRI RAMACHARLU, Ph.D.Sc.,

"CONSULTING HOURS BY THE SENIOR PHYSICIAN"

1. George Town Dispensary:—44, Govindappa Naick Street, 10-30 A. M. to 3-30 P. M.

2. Mount Road Dispensary:—2/4 Mount Road, 8-30 A. M. to 10 A. M. & 4 P. M. to 7 P. M.

3. Triplicane Dispensary:—583. Pycrofts Road 7-30 A. M. to 8 A. M.

4. Mylapore Dispensary:—"Kamalalaya," 63 Royapettah High Road, 6 A. M. to 7 A. M.

సవనాగడికమునకు తగిన సాగినైన గాజులు

ఎస్ రకము గాజులు

3, 4 సవరములలో నియమచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజారిజత 1-కి ర్పు. 10-0-0.

పట్టులుతీర్చిన డ్రైమందు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మజారి చేదారముతో సహా జత 1-కి ర్పు. 10-0-0 సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

172, పుట్టుగలతందమైన క్యాటలాగు ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

6-7-24 శనివారమునండి 11-7-24 శుక్రవారమునక

కాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అంబు రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములను మధ్యాహ్నము 2-15 కూడ గలను

డిబుల్ సినిమాల్ అట్రాక్షన్ ది బరిగాన్

ట్రయల్ రెండవవారము ఎడ్జిరోలో అక్క

సాహసకార్యములు వాని మింగుడాగరు మొలకలు

నవి గలవు. తెనరు పువర్వు నూడి చూడబడును.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన

600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 రి. పి అ

ఆయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారణ, పు

గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక. సం॥ చందా

రూ. 2 8-0. మారి యచిత్తు.

శి. పి. అందు కో, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

మూలశంక ముతై

నెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆపనము దగ్గర చిర్మము లావువాక ప్ర

ముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైద్యకోశపు ముదలి

వలన (Torpid liver) గలుగును. అతికాక, బహిష్క, వి

కాలము ఒకపోటు కూర్చుండుట, మలాకోశ, కాల ౩ పి శ్శ

మునకు పోయినపుడును ఇతిరవయములందును శక్తిముపడును.

తీవ్రతన బాడపడువారు కారము, అవు మొదలగు పదార్థములను

తగ్గించితివటయు విరేచన సాధకములగు మాంసాయల తి

యుక్తము. ఈ తైలమును మొలలవైరాచిన బాధ పొటు శిశువు

గర్భముపడుట మానును. జాలాచి మాత్రలవలన సుఖవిరేచన

మగును. ఈ రెండు మందులను విడువక కొంతకాలము వాడెన

మూలశంక రోగము తగ్గవలదు.

• న్యూకాంజనం డిపో, మదరాసు

మానసోల్లాసినీ మాత్ర

20 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వెలనుబధము! (పోస్తుభువులు ప్రత్యేకము) గణపధికము!
శరీరములో ఉష్ణధర్మముచే కలిగిడి తెల్లకాకల
కీమా లేలు దివ్యాన్యులము. అశ్మము, అరుచి, ఆవులింతలు,
అగ్ని మాయము, అతిగాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలమయము, విక్రలు, పార్శ్వములు, శరస్సు,
ప్రేమ, ఆదులు, ముంబలవాంఛించు గలిగిడి నొప్ప
లను బోగొట్టి నేహమాను మంచి యారోగ్యమునకు
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేగానాత నొప్పలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆనెకటవధులు చేరివి. ఆనుభవము
గల ఔషధముగనుచేతను సరసుహంక్రమియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విరునామా:—

అయ్యుర్యేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

త మా పా లు

బ య ల్ప డు ట

డాబులురాయుడు:- నేను ప్రపంచమంతా తిరిగివచ్చి
నాను. నేను చూడని ప్రదేశమే లేదు.

విద్యార్థి (ఆశ్చర్యంతో):- అయితే మీకు భూగోళం
అంతా తెలుసునన్నమాటే.

డాబులురాయుడు:- ఒకసారి మాత్రం మీరు వెప్పిన
చోటికి వెళ్లాను. కాని అక్కడ విశేషంలేవు ఆగలేదు.

క ల

భర్త:- ఎందు కట్లా వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తావు?

భార్య:- మీరు కొట్టివేట్టు కల వచ్చింది. ఇంకోసారి
అటువంటి కలవస్తే మావూరికి వెళ్లిపోతాను.

భా రీ వ్యా పారం

సోమయ్యకెట్టి:- ఏమండోయి బావగారు, ఇప్పుడేవ్యా
పారం చేస్తున్నారు?

రామయ్యకెట్టి:- సంగీతం పనిముట్లు అమ్ముతున్నాను.
నిన్న వెయ్యింటికి అమ్మువేశాను.

సోమయ్యకెట్టి:- అబ్బో వెయ్యి సంగీతపు పెట్టెలే!
రామయ్యకెట్టి:- కావు. వెయ్యి గ్రామఫోనునూదులు.

స్వాగతం

పిచ్చివాండ్ర ఆస్పత్రికి శ్రోత్రనూపరింతుండెంటు వ
చ్చాడు. ఒక పిచ్చివాడు లేచి,

“అయ్యా పాత నూపరింతుండెంటుకన్నా మీరంటే
మాకందరికీ ఇష్టం.”

నూపరింతుండెంటు:- సంతోషమే. అయితే ఎందు
చేత?

పిచ్చివాడు:- మీరు మాలో ఒకరిలాగ ఉన్నారు.

శ్రోత్ర జబ్బు

డాక్టరు:- ఏమండీ, ఎందు కంఠతొందరగా రమ్మ
న్నారు?

రోగి:- ఏంజెయ్యమన్నారూ? ఏమీ తోచడంలేదు.
మీరయినావస్తే కాస్తేపు మాట్లాడవచ్చునని పిలిపించాను.

ప్రతిక్రియ

ఖయీ:- పోలీసుస్టేషను కెదురుగా ఉండుటచేత
నన్ను తరుచుగా మీదగ్గరకు తీసుకొస్తున్నారు.

మేజిస్ట్రేట్టు (నవ్వుతూ):- అయితే యింకో ఇంట్లోకి
పో.

సం దేహం

మేజిస్ట్రేట్టు:- ముద్దుయకేమయిన పిచ్చివున్నదా?
సాక్షి:- లేదండీ. అతడు పెండ్లియనవాడే.

మం ద లింపు

ఉపాధ్యాయుడు (పిల్లవాడితో)- తలకాయ విరిగి
పోనుకుని రాకపోక, దువ్వింతుకుని రాకపోక?

పిల్లవాడు:- నాకు దువ్వన లేదండీ.
ఉపాధ్యాయుడు:- మీ నాయనగారి దువ్వన
వాడుకో గూడదా?

పిల్లవాడు:- మానాన్నది బట్టతలండీ.

మోసం

శీనయ్య:- అయ్యా, నాభార్య నీళ్లలో తుడిగిపో
తున్నది. పైకితీస్తే ముప్పయిరూపాయలు ఇస్తాను.

పల్లెవాడు:- (పైకితీసి) అయ్యా, ప్రాణం రక్షిం
చాను. నా బహుమానం ఏది?

శీనయ్య:- నీవు రక్షించింది నాభార్యను గాదు. మా
అత్తగారిని.

పల్లెవాడు:- అయితే నాచేతప్ప. అందుకు నేనేం
నష్టం అచ్చుకోవాలో చెప్పండి.

దీటుకుదీటు

ఒకపెద్దమనిషి సామాను మెయింతుకొని రయిలు
పోయిందాకా ఊరుకుని, కూలీలకు డబ్బియ్యమండా తప్పించు
కోవడం సాగించెను. ఒకసారి కూలీవానితో

“అయ్యా, నావద్ద చిల్లరలేజే” అని రైలుపోతుండగా
అనెను

కూలీవాడు:- “అయ్యా, మీ నోచీరి ప్లాటుఫారం
మీద పెట్టి నేనూ పురిచిపోయానండీ.”

ఆశ్చర్యం

కామయ్య:- ఒకమారు పెద్దపులి నాకు ఎదురయింది
నాదగ్గర ఆయుధాల లేవలేవు. ఏమిదోచక అట్లాగే చూస్తూ
కూర్చున్నాను.

సోమయ్య:- ఏం ఆశ్చర్యం, పెద్దపులి పురకున్నదీ?
కామయ్య:- నాదగ్గర కయినా రాలేదు.

సోమయ్య:- కారణమేమై వుంటుంది?
కామయ్య:- చెట్టుకు చివరకొమ్మమీద కూర్చోడమే
కారణ మనుకుంటాను.

అదేంకాదు

పుల్లమ్మ:- నీబుగ్గ అంతవాచిందే?
పిల్లమ్మ:- పెద్దదెబ్బ తగిలిందమ్మా

పుల్లమ్మ:- నీమొగుడు కొట్టలేదుగదా.
పిల్లమ్మ:- అబ్బే, అదేంకాదు. ఆయన నన్ను మొగు
డలే చూడడు.

తారుమారయింది

ఒక ఉద్యోగి తన భార్యాకు, ఎంతసాము ఉండో
తెలియకుండుటకై, నోట్లు కవచులోపెట్టి పైన ఇంకొక
ఉద్యోగి పేరు వ్రాసియుంచెను. ఒకనాడు మరచిపోయి కవచును
బయటపెట్టి కచ్చేరికి వెళ్లెను. తిరిగివచ్చి చూసేటప్పటికి కవురు
కనుపించలేదు.

ఉద్యోగి:- ఇక్కడేమయినా, పైఅడ్డెసుగల కవచ
జాచావా?

భార్య:- చూశాను. మీరు మరచిపోయినా రేమో
అని పోస్టులో పడేయించాను.

శస్త్రసంబంధములేని చికిత్స

మద్రాసు, తేనాంపేటలో నుండి దివాన్
బహదూరు సి. కృష్ణస్వామిరావు, రిటైర్డుడ్ ప్రిన్సిపాల్
అంపు సెషన్సుజడ్జి గారివద్దనుండి.

మి-రా-రా-శ్రీ పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీని
వాసలయ్యంగారు వారికి 72, ఆర్మీనియ్ వీధి
మద్రాసు.

ఆర్యమహాశయా,
శరీరమునందు అతిముఖ్యభాగములలోకలిగిన

తీవ్రమైనవాపు, హానికలమైన కుటుపు, ఈరెండు
మోస్తరుల వ్యాధులను బోషధ ప్రయోగము
చేతనే తాము బాగుచేయుటను నేను చూచుటకు

అవకాశ మొసగినందుకు మీకు వందనముచేయు
చున్నాను. మామూలుగా అపాయకరమైన శస్త్ర
చికిత్సచే కుదుర్చుటకు వ్యాధులు గలవారు అపా
యములేని మీచికిత్సాపద్ధతినే తప్పక సంతో
ముతో అంగీకరింతురని నేను నిస్సందేహముగా

విశ్వసించుచున్నాను.

చిత్రించకలెను,
సి. కృష్ణస్వామిరావు
తేనాంపేట 13-8-24.

వారిసలహా కట్టుము రూ. 15

(రకటన)

శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయు

ర్వేదకలాశాల.

బెజవాడ

ఈశాల 4 తేది నూతనవిద్యార్థులకు ప్రవేశపరీక్ష జరి
గినది. ఇంకను కొందరు విద్యార్థులు చాలమూరమునుంచి రా
వలసియుండుటచే వారినిమిత్రం తిరిగి ఈశాల 14 వ తేదివరకు
అవకాశమిచ్చినాము గాన చాళలాశాలలో చేరదలచినవిద్యార్థు
లందరు జూలై 14 తేదిలోగా రావచ్చును కోరువారికి. దర
ఖాస్తుఫారములు కలాశాలనియమములు పంపబడును. సం
స్కృతవిద్యార్థులకు 5 కి భోజనపథి యేర్పాటు చేయబడును.

నోరి రామశాస్త్రి,
కలాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పరాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది కలకత్తా లోహాధర్మము, చాక్రిక భస్మము,
మొదలగువాటిని తేల్చి కాస్త్రీక్రమగా తయారు చేయ
బడింది. మాత్రముతో రుచినిపోవు భుక్తము, మాత్రముం
డుండు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు తెగ
లొగలు, వడుకునొప్పి, కాతకోగము, వ్యర్థములు,
బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగువిషయకము కుదరును.

ఒక తలము బోషధముల బుడ్డి 1-కి ధృ 1/5/0
3 బుడ్లకు ఒకసారి అర్ధరూప పంపిన ప్యాకింగు పోస్టు
యోగ్యము.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

కొల్లూరు, పోస్తు రిమెంటు, ఎలక్ట్రు, కృష్ణజిల్లా.

బొంబాయిలోని ఆంధ్రులవిద్యా ఉద్యోగపరిస్థితులు

2 వ భాగము

కామ దీక్షితులు

ఈవికాముపరిక్షయందు తీరులయినను, బహు కొద్దితరమునో, లేక తరములేకనో కొన్ని సు. త్వరములు ఒకకంపెనీలోని చేసినవారలకు ఎప్పటికయినా వ క్షేత్రముననున్నట్టివి బయ్యడతినది. దీనికి ఒక ఉదాహరణ జూపెదను. ఒకయువకునియొకంపెనీ అధికారివద్దకు బికాయన ను తీర్చుడయిన ఒకరు తనకులకు 200 రూపాయలుచ్చినయెడల నతనికంపెనీని బాగుచేసెననగా నతడు "200 నీకిచ్చుటకన్న ఏమీ ఇయ్యక ఒకరండవారము వానిని కి కలు నాకంపెనీలో తరిఫియదుచేసిన నాంపెనీకి బాగుగా పనికమ్ము" నని పంపిచేసెను.

ఇందువల్ల బికాంబిరుదాంకితులు కాగానే మరలమూటడిలోపడదనియు, ప్రభుత్వమునా దుదొంగముల నిష్కర్షగా య్యరనియు గ్రహింపవలయును. ఈకారణములేగాక ఆంధ్రులకు ఈచదువు చదివినవారికి ఎక్కడ వర్తకము వీలుగానున్న క్కడకు పోయి వారంతటవారు క్రమపడి, తాము వర్తకము మొదలెడుటయో లేక స్వకే త్రినవర్తక సంఘముల నభివృద్ధిపరచుటయో కర్షణముని గ్రహింపజాలకపోయిరి. అదిగాక విద్యయా సంవత్సరములు; అందుకు బొంబాయి గాక ఇతరవిద్యవిద్యా యయి వారైన ఇంటరుమీడియేటు పరీక్ష పాస్యకానిది తీసికొనరు. బొంబాయికారైన ఇంటరుమీడియేటు మొదటి సంవత్సరముపాస్యయినవారయినచాలాన. ఇట్టిస్థితిలో మనవైపు బి.ఏ. పాస్యయినవారుగూడ ఈవిద్యయందు సంపాదించుకొన బ్రయత్నించిరి. బి.ఏ. పాస్యగుటకు అవ్వకవ్వములబడి 22 లేక 24 సంవత్సరమున ను తీర్చులే, తరువాత మరలబొంబాయిలో మొదటిసంవత్సరపు ఇంటరుమీడియేటు పాస్యయినవారితో బికామతరగతిని గూర్చుండి, కి సం. గడపి అన్నవ్వనకమున ను తీర్చు లగునకి, 26, 27 సంవత్సరము వచ్చినతరువాత ఏమియు జీతములేకనో లేక నామమాత్రమో జీతముతీసి, మరి కి, 4 సంవత్సరము లొక కంపెనీలో గడపి, ఏ 150, 100 రూపాయలతో 25 లేక 34 సంవత్సరమునకు అసలుజీతమునకు దిగువారిగతి ఉహింపవచ్చును. ఇందు జీతము బి. ఏ. పాస్యనయినవారు ఇది తెలివి తక్కువవని అని వెనుకకువరలిరి.

ఇదంతయునుగాక కర్షణవిషయమును జూచెదము. బొంబాయిని చదువు మనవైపునకున్న అనేకవిధముల కష్టము. ఏలనన, కళాశాలలజీతములు పొచ్చు; సంవత్సరము ప్రదేశమునకీ మనఃపూర్వకములగునెలకు 20 మొదలు 40 వరకు ఉండును. అందుకుతగినట్లు భోజనకర్షణలు అధమము నెలకు రు 40 అగును. వరసగ్రంథములకు కళాశాలజీతమునకు నెలకు 25 అగును. ఇక దుస్తులకును వైవాచికీని అంతకును కలిపి నెలకు 101 అగునని సామాన్యముగానమ్మదగినది. ఇట్లు కి సంవత్సరములు విద్యనభ్యసించి తరువాత 4 సంవత్సరములతో కి సంవత్సరములతో ఒక వందరూపాయల జీతమున పనికి కుదురుట ఏపాటి పొడి అని ఒకటిరెండు సంవత్సరములు విద్య నభ్యసించినవారుగూడ వదలి వేసినని వ్రాయుట సమ్యకము.

పై విషయముల నటుంచి పోనీ, ఆంధ్ర విద్యార్థులు బొంబాయిని చేవాదార్థము నిల్పుకొనగలుగు చున్నారా? నేను వేరొక లేఖయందు లిఖించినట్లు ఒకటిరెండుమారులు ఇంగ్లండులో లేక మరియొకజాడ్యము నొందియో పలాయించులగుచుండిరి. అందువల్ల వైముంకముల పూర్తిగా విచారింపనిది ఎవ్వరు బికాముపరిక్షకు చదువజేసుకొనుటనుటచిత్తము.

ఇతరవర్తకవిద్యార్థులమార్గములు
ఈవికాముపరిక్షా విషయముల నటుంచి బొంబాయినితరములకు పరిక్షావిధానముల పరికింతము. ఇక్కడ కళాశాలలను చేరున కొన్ని పాఠశాలలు వెలసి వర్తకవైద్యులమార్గముల బాగుగ తెలియుచుండుటచే, మరొకగతిలో జీతనవారికి ఈలండను బిరుదముల నందజేయుటయేగాక, ఉద్యోగముల నిచ్చెదమని ప్రకటించి, సంవత్సరపు జీతమును ఒకమాత్రవిద్యార్థులనంది అందుకొని చాలా చోనిని జేయుచున్నారు. ఆంధ్రులలో కొందరికి నిజమని ముందాలోచింపక అందులజీతి జీతములమాత్రము చెల్లించి ఏమియు చేయలేక. లేక అంతకాలము ఉండలేక స్వదేశములకురుగుచున్నారు. ముఖ్యముగ వై పాఠశాలలు ఇంగ్లీషు వచ్చి సంవత్సరము చాలాననియు, అందుజేర వేపరిక్షయందు తీర్చుట కు న క క ము లేదనియు ప్రకటించుటచే,

అనేకలు వచ్చి అందుజీతమునాదే ఈ వ ర క విచారింపని కారణముల నిండ కడగుచున్నారు. కొన్ని పాఠశాలలు జడియే, ఎల్. సి. సి. అడిటింగు బాంకింగు నేర్పరచుని ప్రకటించి కొన్ని సమయముల నాపాఠశాలలంతయుమో లేక అన్నియు పరిగానన్న తన్నగా నందుపాఠ్యాయలు క్రమతీసి కొననందున విద్యార్థులు పరిక్షయందు పజయము గాంచుటయో జరుగుచున్నది.
లండనుపరిక్షలు

లండను చేరుదు ఆఫ్ కామర్సు బ్యాంకింగు పరిక్షలు కొన్ని బొంబాయిని కలవు. వాటికి విద్యార్థుల తయారుజేయుదుమని అనేకులందురు. బ్యాంకింగు చదువుదమని ఆంధ్రులెంత జూట్టారినను ఒక బాంకున పనిజేయుచున్న గాని ఎవ్వరిని ఆ పరిక్షకు రానివ్వరు. ఇక్కడి బ్యాంకులలో నెవ్వరిని సాధారణముగ నిక్కాలమున ఉద్యోగములు దొరకుటలేదు. పూర్వము వారక వారకడివి. ఇట్టి పిల్ల గన్నింపక ఇక్కడివారలే తార్లగుచున్నారు. ఉచితముగ పనిజేసెదమన్నను బ్యాంకులలోని కవ్యును తీసికొనరు. అందు ముఖ్యముగ మద్రాసీలకు క్షలము చిక్కుట దుర్లభమయినది. కాని నీవిషయమును పూర్తిగా విచారింపనిది ఎవ్వరును ముందంజవేయుటకుచిత్తము. ఎక్కడపుంటు పరిక్షలకును ద్రవ్యసంకుం గాని దిగుట క్రమస్మరముగాదు.

ఇతరవిద్యార్థులు-కార్మిక పరిశ్రామికవిద్య

ఇది 2 భాగములుగ విభజింప వచ్చును (1) విజ్ఞానయాచారి బెక్టికల్ ఇన్ స్టిట్యూటున గరపడునది (2) మిల్లుల న్నవెంటిను చేసి నేర్చుకొనునది.

విజ్ఞానయా ఇన్ స్టిట్యూటునందలి భారతదేశమున మరియొకటి లేదని చెప్పవచ్చును. అంగ్లేయ ప్రభుత్వము విద్యా విషయమున సెలవుచేయు ద్రవ్యమునంతను ఇట్లకళాశాలలసాపేయించుచు కలవుచేసినను చేయదగినదే. బండరు జాతీయ కళాశాలనంటి వెన్నియున్నను కేశమునకు లాభకరముగా నెంచబడునా? అట్లే వైకళాశాల నొకటి స్థాపింపవలెనన్న లక్షల కొలది ద్రవ్యము వెచ్చింపవలసి యుండును-అతివ్యాధికులు గాని నిందు విద్య నభ్యసించుట కష్టతరమయినది.

4, 5, సంవత్సరము లిందు విద్య నభ్యసించి పరిక్షయందు తీర్చులయినతరువాత ఏమిచేయుట. అనిన కేటము ఉద్యోగ వాంఛాపరులయినయెడల వారికి వైద్యులయందు తీర్చులయినవారి వలెనే కష్టములున్నవి. ఉద్యోగములకు దేశము వెడలవలసి యుండును. ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగు పాస్యయినతరువాత బొంబాయివంటి ఎలక్ట్రిసిటీషనులు గల ప్రాంతముల కరుగవలయును. వీరలయిన కొంతమట్టుకు అనుభవజ్ఞులు. కాని యెడల ఉన్నతోద్యోగములు లభించుట దుర్లభము. ఇందు కి సంవత్సరములచదివి ఉ తీర్చులే చివరకు కి సంవత్సరములనుండి ఉద్యోగములు చేయుచున్నను ఇప్పటికింకా 150 మొదలు 180 వరకు జీతముగను స్నేహితుల నేరెరుగుదును. కాన నిందు జేయవలయునను స్వరకమున వీడ సాధ్యము గలవాడును ఏడే తరబడి స్వధనముతో జీతము తక్కువయినను కాలక్షేపము చేయ సామర్థ్యము గలవారై యుండవలయును. మెకానిక్ ఇంజనీరింగు, ఎలక్ట్రికలు ఇంజనీరింగులకు గావచ్చు జేద వలను మనదేశ మభివృద్ధి గాంచనిమాట నిజము. ఇట్టి చదువుల యందు దారితే ఆంధ్రులభివృద్ధి గాంచుట వెలకి వారు తంటాలు జేసుటకన్న కొన్ని సంఘములు కొంతధనమును చందాల మూలముగ నేర్పరచి ప్రతిసంవత్సరము బీదబాలకుగాని లేక మేధావంతులకు బాలకుగాని బొంబాయికిపంపి చదివించుటకు సరము. అందువల్ల వాంఛదేశ మెంతయను నభివృద్ధి జేందగలుగును. ఆ సంఘములకు సామాన్యముగా పలుకుబడి కలిగిగా నున్న ఈ చదువులయందు దారితేనవారికి మంచి ఉద్యోగముల నిచ్చు పద్ధతిగాక నిజముగా దేశమున కార్మికయంత్రకాలల వివిధా స్థాపింపగలుగునని నే వ్రాయనక్కరలేదు. అనేకులొంధ్రు లివటి సర్వీసు నెక్కువరింగు ఏజన్సీలు కను చేయగల ఉద్యోగ సంపాదన సంఘముల వ్రాతలకు ద్రమించి ధననష్టము నొందిరి. ఇట్టివానికి చెందిన యొకడు కొంతకాలముక్రింద చన్నపట్నమున చాలామందిని మోసగించినట్లు తెలిసినది. 100 రూపాయల ఉద్యోగము సంపాదించినందుకు 5 రూపాయల గునుమనియు, 200 మందల రూపాయల ఉద్యోగమునకు ఇంకా ఎక్కువగుమని అందు కొందరభృత్యులుగా జేరగానే ఏమియు చేయక ఆరుమునునుంచి జీవనోపాధి నెగ్గించుకొను చున్నారు. మన ఆంధ్రసంఘములు పైతీయన నండక వాటిఅభ్యర్థులకు కార్మిక పరిశ్రామికవిద్య నలవడుటకు తగ్గుద్రవ్యము నిచ్చి కరువార నెలనెలకు ఇంటింటిని వడ్డీతో చూడాలచేయుటగాని ఉచితమగు జీతముల బీదబాలకు కిచ్చుటగాని చేయవచ్చును. ఆంధ్రకాయకు లిది గ్రహించు టుచిత్తము.

మాడకభాగమున బొంబాయిలోని ఇతర యంత్రాలయ విద్యనుగూర్చియు చిరకొ విద్యనుగూర్చి చర్చించి ఉద్యోగ ప్రకంసలో నిర్వహింప.

ఎల్. సి. నరసింహాచార్య, బి. ఏ.

బహుమూత్ర వ్యాధికి ఆమోఘమైన ఔషధము

నేను ఆదిదావిడను. మునూరుకు చేరిన కోలారు బంగారుగులలో కంట్లాక్తు గా నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధి చే చాలా బాధపడుచుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్వార్థము తప్పి దిగువపడితిని. నేను ఆనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద నుండి ఔషధములను సేవించియు గుణములేక పోయెను. మిక్కిలి కఠినపత్యము చేయుచుంటిని పరియన్నమును పూర్తిగా మూచివేసితిని. అట్లుండియు నాబబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను బ్రతుకునునను ఆశకూడ లేకపోయెను. కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జి టౌను, అర్బినియన్ వీధిలో నెం 72 బి గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినందున నేను వారివద్దకు 19-6-24 తేదిన వెళ్ళి ఈ అసాయకరమైన వ్యాధినుండి నన్ను రక్షించ వలెనని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి ఔషధార్థమునకు అనేకవందనములు. తక్షణమే పశ్చాత్తాపము చెంది తండ్రివలె మిక్కిలిప్రీతితో నాకు ఔషధము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారి చికిత్సలో 12 దినములుంటిని. కఠినపత్యములేదు. నేనుపరియన్నము మత్స్యములు మాంసము మొదలగువాటిని మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి అందులో తీపుగాని లేక క్వేలధాతువు (ఆల్బు మెన్) లేదనియు స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి మామూలు కంటె తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు దీర కాలముగా నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో యింత అద్భుతముగా కుదురుట చూడ ఇంగ్లం జాలమువలె నున్నదని పండితులవారితో తెలిపితిని. గాని అది ఔషధముయొక్క మహిమయని వారు తెలిపిరి. పూర్వాచార పరాయణుడైన పండితులవారు నేను ఒక బీదవంతు ముడుగానున్నను వారి దగ్గరకు వెళ్ళి, వారి స్వహస్తమునుండియే ఔషధమును తీసుకొనుటకు నాకవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులు, జమిందారులు మొదలగు వారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారివందరిని ఎట్లు ఆదరించుచుండినో అదే ప్రకారము బాధి, సాంఘికస్థితి, ధనము మున్నగు వాటినిమాత్రం పన్ను కూడఆదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన సంగతి.

భగవంతుడు వారికి వారి భార్యకు దీర్ఘాయువు, ఐశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగు వాటిని నొసంగవలెనని సదా ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆర్. కృష్ణస్వామి
ఆండర్ సూపేట పోస్టు, కోలార్ గోల్కొట్టెరు.
ప్రస్తుతవిలాసము:— మునూరుసంస్థానము.
నెం 116, బ్రాడ్వే, జార్జి టౌను, మద్రాసు.

వారి స్థలహక్కుము రు 15-0-0

(చకటన) నెం 40.
కర్తవ్యాలవారి
వెల నీ! 1-కి అ. 6 వి. పి. నెహా 0-10-0
ఈ వ్రాతము కున చెవిపోటు, చెవినుండి చీము
కొరకు, చెవిబిల్లుడ మొదలగునవి వెంటనే నడుచుగును
కొరకు బొట్టున చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.
అమృతాంజనము డిప్లో,
మదరాసు బొంబాయి

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము

స్వరాజ్య పక్షమువారి ప్రవర్తనము

అమృతబాబు పత్రిక జూలై 6 వ తేదీన టైటు ప్రధాన వ్యాసము ప్రాయచన్నది:—

అమృతబాబువారి జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశమునందు కొన్ని విషయములు కంటకములైనవి జరిగినవి. వాని ప్రాముఖ్యమును భావమును మనము తెలిసికొనకుండు కంటకమునాటికొనియుండుట తెలివితక్కువ యగును. కాల గతియెట్లున్నదియను మనకందులనచెలియును. దానివలన మనదేశములో యెక్కువపలకుబడిగల పక్షమువారి మనోవైఖరి ఎట్లున్నదియు స్పష్టముగ చెలియగలదు.

సభ తొండవరకు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ సి. ఆర్. దాసు, శ్రీనివాసయ్యంగారు గారలను వారి స్వరాజ్య పక్షమువారు నాటకములోవలె సభనుండి వెదలిపోయిన విషయమును ముందు జూడుదు. ఈ నాయకమహాశయులను వారి సహాధ్యాయులైన మాపించిరా, బెదరించిరా, దూరిరా, వారికేమైన అడ్డుపడిరా? అట్టిదేమియును జరగలేదు. వారి ప్రత్యర్థులు వారిని ఉచితరీతిని చక్కగ సత్కరించిరి. తనన్ను చిర్చి ప్రార్థియ్యెనా? ఆతీర్మానము ఓటుకు పెట్టబడెనా? ఆవోటింగు ఫలితములు ప్రకటించగా సభవారు ముందే యేదో మాట అనుకొని స్వరాజ్య పక్షమునకు అనుకూలము చేయకుండు నుండవలెనను నుద్దేశము నన్నటుల చేలెనా? అట్టిదేమియును లేదని మరల జెప్పవలెను. అప్పుడే చిర్చి ప్రారంభమయ్యెను. ఒక్కడొక్క స్వరాజ్య పక్షమున మాటాడిరి. అప్పుడు వోట్లు పుచ్చుకొనగా సభవారు ఏపక్షముగాని పక్షపాతము గల్గియుండునటుల గాన్పించలేదని స్పష్టమయ్యెను. ఏమైన పక్షపాతము యుండినయెడల అట్లుగ స్వరాజ్యపక్షమువారి కనుకూలముగనే యుండెను. భారత రాజకీయ వ్యవహారములో వారు 'చెడిపోయినట్లెల్ల' చూచుటకును కట్టుబాండ్లే పాపమనిజూచు భావమును వారియెడల అందరకును గలిగెను. ఇట్టిపరిస్థితులలో నెహ్రూ, దాసు, అయ్యంగారుగారు జేసినపని సభకును అభ్యుత్పాదన మాలానా మహమ్మదీకిని చర్చించుచున్న తీర్మానము నుపపాదించిన గాంధీ మహాత్మునకును మహాపాపము గావించుట యయ్యెనని మానిషి తాభిప్రాయము. ఈ మాయభిప్రాయమును దెలుపకుండవలెనను ముందును. వారాజేసిరి. పని దూషణముగ నుండవలెననియు వ్రేలించియే అట్లుజేసిరి. కాంగ్రెసు రాజకీయవాదులలో ఒక్కరైనను గాంధీమహాత్ముని నిరసనభావముతో తిరస్కారముగ జూచువా రున్నందులకు మాకు సిగ్గుగను వేధగ నున్నది. ఇట్లు యెట్టి సంక్షోభమును లేక జేసిన దొక్కరే గాక ఏబదిమందికి పైగా నున్నారనుట భయంకరవిషయము.

స్వరాజ్యపక్షమువారు సభ విడిచిపోవుటకు ధర్మము లను న్యాయసమృతములను కారణములను యెన్నియో చెప్పెదరని మాకు చెలియును. అప్పుడే మిట్టచేదాంతములు బయలుదేరినవి. మార్పువద్దనువారు జేసిన అక్రమకార్యము దౌర్జన్యమని భావించి అందుల కసమృతి దెల్పుటకై స్వరాజ్యపక్షమువారు వెదలిపోయిరని దాసుగారు అప్పుడే బొంబాయిలో పాడుచున్నారు. అట్లుయినయెడల దాసుగారు ను వారి మిత్రులను అప్పుడే నిగూఢమును భేదించగల్గి రనవలయును. ఏలనగా మార్పువద్దనువారి దౌర్జన్య మింకను పూర్తి గాలేదు. వారిఅక్రమ తీర్మానమింకను ఆమోదింపలేదు. నిజముగా దౌర్జన్యము జేయుదురో చేయరో చూచుటకైనను దాసుగారును వారిమిత్రులను ఆగి యుండవలసినది. ఏమైనను దాసుగారివాడము ఒక్కరిమీసమైనను నిలువజాలదు. గాంధీమహాత్ముడు అక్రమతీర్మానమును చెప్పుటే దౌర్జన్యమగునెడల, నెహ్రూ, దాసుగారిటుల సభనుండి వెదలిపోయి సభనుండి వేరయ్యెదమని వైతికముగ దౌర్జన్యముజేయుట పదిరెట్లెక్కువగాదా? వారు అధిక సంఖ్యాకుల నిర్ణయమునకు కట్టుబడి యుండుటలేదని చెప్పి ఆభా. కాంగ్రెసు సంఘమునకు అల్లిమేటును బంపుచు విప్లవ స్వభావమునకు మారుకొట్టు దౌర్జన్యముగాదా? ఇట్లెనను ఈపరిస్థితులలో కొంత దురదగదు. ఇట్టి అక్రమచర్యయందు దౌర్జన్య భారము గలదని సి. ఆర్. దాసుగారికిగించుట మంచిజే. ఇట్టి వ్యవహారమే స్వంతమునకు వచ్చినపుడు యీమాటలు జ్ఞాపక ముండునని నమ్మెదము. డాక్టర్ కాంగ్రెసుసంఘము ముఖ్యముగా దాసుగారికి సక్రమపద్ధతులపై గల గౌరవమును ప్రశంసించునుగాక!

గోపినాథ తీర్మానమునకు దాసుగారిసవరణ జూడుదు. సిరాజిగంజి తీర్మానములో ఒకకామాగాని అక్షరముగాని మార్పులేదని దాసుగారు చెప్పినటుల దెలుపబడినది. ఇది మొండి ధైర్యముగాని పీఠత్యముగాదు. నాటకములోని వేషధారిజేయు అభినయములో ఒకవట్టు. అదియైనను పాతబడినదే. ఏలననగా దాసుగారు గొప్ప న్యాయవాది యగుటచేత తీర్మానములో ఒక్క అక్షరముగాని మాటగాని క్రిమియు లాక్రిందికి వచ్చునది లేదని తెలిసియుండవలెను. లేదా తెలిసికొనవలెను. అదివరకా తీర్మానములో నేమి ధ్వని యుండినను యెన్నియోకాట్టివేతలైన పిదప అది సాగువై పోయినది. దాసుగారింకను సిరాజిగంజి తీర్మానమునకును, గాంధీమహాత్ముని తీర్మానమునకును భేదము లేదనియే జెప్పవచ్చుట విచిత్రము. విలే మహాత్ముని తీర్మానము బాగా వ్రాసుబడినదని మాత్రము యిప్పుడు ఒప్పుకొనుచున్నారు. భేదము చాల యెక్కువగ గలదనియు ముఖ్యమైనదే గలదనియు మేము దెలుపగోరెదము. మహాత్ముని తీర్మానము గోపినాథుని స్వార్థ త్యాగమును దేశముపై ప్రేమచేత పుడారని బోయినను ప్రశంసించుచు ఆతడు జేసిన పనిని మాత్రము నిస్సంశయముగ ఖండించుచున్నది. సిరాజిగంజి తీర్మానములో యీవిషయమై మాటయేలేదు. ఈభేదము కన్నుల గట్టినటుల గాన్పించుచున్నది. ఎవరు చదివినను యిది తెలియగలదు.

ఇప్పుడోసభలో జరిగిన విషయములవలన చారదురము పోయినది. ప్రాణరక్తము నంతయు బొట్టుకుబొట్టు అర్పించి నిర్మాణము జేయుటకై చేసినపని యంతయు భగ్గుమైనందుకు మరణవేధ బొందుచు కుప్పన కూలిపోయి శిథిల హృదయుడై దుఃఖాదుడైన వాని యార్థధ్వని సబర్యతనుండి వివచనమయ్యెను. మనజాతీయ జీవితపు మూలములను మధ్రముజేసి విశుద్ధమానసహృదయు లగువారితో స్వరాజ్యసాధమును నిర్మించుటకు మహాత్ముడు అత్యంతకాంక్ష గల్గియుండెను. ఇప్పుడు వచ్చిన రాజకీయజేతలును యెన్నెన్నియో యెత్తులు చేరములలోనికి దిగిరి. గట్టిగా సహసముతో పనిజేయుటకు మాత్రం ఉద్యోగము గావలసినవైనను. విశుద్ధముగ ప్రకాశించు అహింసాదర్శమునకు బదులు ఆర్థాటముగ చేరుట దీని పీఠధైర్యమున్నటుల జూపుటగల్గెను. భక్తిలేనివారు రాటు ముయొక్క అమృతసందేశమును వెక్కిరించుట తటస్థించెను. ఇవన్నియును గాంధీమహాత్మునకు కన్నులగట్టినపుడు ఆయన హృదయములు వేయిబల్లెములతో బోదచినుండవలెను. మహాత్ముడు పరాజితుడ నైతినియు గర్వోపహతుడ నైతినియు జెప్పుచున్నాడు. ఆశ్చర్య మేమనగా యీయన యెప్పుడో యింతకుముందే యేల అపజయము గాంచలేదు. ఏ యుగమునందైనను పర్యాయతిగ వచ్చుచుండిన ఆచారము మహాత్ముల దేశీయతైనై నైతిని దుమ్ముబోయి చేతిలో జెల్లుముదీసి పేడపెట్టుచుండురు. సి. ఆర్. దాసుగారు పీఠపూజమోహములో బడి ఒకసారి గాంధీమహాత్ముని ఏమక్రిస్తుకు బోల్చిరి. విసువునచ్చు నంతవర కిపోకను జెప్పుచునేయుండిరి. ఇయ్యది దుశ్శకునము గావండుగాక! క్రీస్తునుజేసినది రోమును ప్రభుత్వమువారుగాక ఆయన దేశీయతయని దాసుగారు జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. ఆయనను ఆయనశిష్యుడగు జూదాసే మోసము జేసెను. ఆయనను ఆయనశిష్యుడు పీటచే తిరస్కరించెను. ఆయనను ఆయన దేశీయుడు ప్రధానగురువుకై ఫాసే విచారించెను.

అయ్యంగారి అభిప్రాయములు (ప్రైవ్యానుపత్రిక)

అమృతబాబువారి గావించబడిన గాంధీమహాత్ముని తీర్మానములవిధమునుజూడ మార్పువద్దనువారు తీర్మానముకొని నంత బలముగ, లేరని విదితముగనున్నదని శ్రీనివాసయ్యంగారి తో మేమేకీభించెదముగాని యీతీర్మానములు యేపక్షము వారైనను తమయొప్పునువచ్చిన అర్థముజెప్పి వాని కనుకూలముగ నేతాము జేయుపనియున్నదని చెప్పుటకు వీలుగనున్నవని చెప్పుటలో యీదేశారాధకుని భావ మేమియోమాకు బోధపడుటలేదు. ఇదంతయుఅసత్యమని మాకుదోచుచున్నది. అతీర్మానములు సమాధానపుతీర్మానము లన్నిటివలె లోపభూయిష్టముగనే యున్నవి. కాని అయ్యంగారు దెల్పునటుల అంతపండిగముగ నేమియునులేదు. మొదటితీర్మానముజూడుదు. స్వరాజ్యపక్షమువారుగాని మరలరై గాని పంపవలసిననూలును ఖడ్గధ్వంసం భూకార్యదర్శి ప్రతినిధియు పంపకుండనుండి తానుజేసినపని సరియైనదని తీర్మానమునుబట్టి యెట్లువాదించగలడో వారిష్టమైన మొదటి తీర్మానమును పంపిం

పవచ్చును. వారట్లుచేసినయెడల తీర్మానము లో వారికి సహకారముగ నుండునదేమియు నుండదు. రేండవ తీర్మానము అట్లుజేయునున్న శత్రుయిది వెంటనే జరుగవలెనను విషయము ను వదిలివేయుచు ధర్మములగు నుత్తరపుల నుల్లంఘించు వారి విషయములో కొన్ని కట్టుదిట్టముల జేయుచున్నది. ఇందు సందిగ్ధవిషయముగాని ఉభయపక్షములకును సహాయముగ నుండునట్టిదిగాని యేమిగలదు? మూడవ తీర్మానము పంచవిధ బహిష్కారముల నమ్మువారు అందు నమ్మనివారిని కార్యనిర్వాహకోద్యోగులుగ నెన్నుకొనరాదని కోరుచున్నపుడు స్పష్టముగా దీనినుండి స్వరాజ్యపక్షమువారు నిష్కేధింపబడుచునేయున్నారు. ఇట్టిసలహా పంచవిహిష్కారములను నమ్మనివారికి సహాయకరముగ నెట్లుండును? లేదా స్వరాజ్యపక్షమువారిని నిష్కేధించినపుడు జేర్చినటుల యెట్లర్థమును? చివర తీర్మానము గోపినాథ సాహితీజీవ పనిలో దేశముపై ప్రేమచేత తప్పుదారిని బోయెనని అంగీకరించుచు ఆయన చేసినపని దేశక్షేమమునకు భంగకరముగ నుండుటవల్లను, అందే మాత్రముసమర్థించుటకు వీలులేక పోవుటవల్లను, ఆహత్యేతీవ్రముగ ఖండింపదగినదని తెలుపుచున్నది. ఇందు హింసకులకుగాని వారిస్తోతలకుగాని సహాయకరముగ నుండునదేమైన గలదా? విలే యీతీర్మానములలో ఒక్కటేలోపము మాత్రముగలదు. మేము నిన్ను నూచించినటుల అన్నిటిలోను ప్రధానాంశముగా దానివిషయములో యెక్కడి దానినక్కడనే యుంచిరి. దానికి అయ్యంగారు పై వాక్యములో చెల్లిన దానికిని చాల భేదము గలదు.

విశాఖపట్టణ మండల కాంగ్రెసు సంఘ సభ

ఈనెల 31 వ తేదీని విశాఖపట్టణమున జరిగినది

ఈనెల 31 వ తేదీని విశాఖపట్టణమున ఆవసగమండలసభ జరిగినది. కార్యదర్శి రాజీనామానుగూర్చిన తీర్మానమును కార్య సంఘమువాను రద్దుపరచిరి. అందువలన కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులను సంఘోద్యోగులును రాజీనామాలు నిచ్చిరి. క్రొత్తగా సంఘసభ్యులను ఉద్యోగులును మరల నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షునిచర్యనుగూర్చిన తీర్మానము వదులకొనబడెను. భారాళముగా సభ్యులు సంభాషించుటచే అభిప్రాయభేదములన్నియు తీరినవి. మరల సయోగము కుదిరినది. [స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త]

పండిత విష్ణుదిగంబర్

తిరుపతినుండి కంజీవరము పోవుచున్నారు

వేంకటేశ్వర దర్శనాభిలాషియై పండిత విష్ణుదిగంబరు గారు తిరుపతి వచ్చియుండిరి. ఈయనకాశమును గైకొని సరస్వతీవిలాససభవారి యేర్పాటుక్రింద ఒక గానసభ యేర్పాటు చేయబడెను. నిన్న సాయంత్రమున పండిత విష్ణుదిగంబరుగారు గానసభను అందరికిని ఉత్సాహము కలుగునట్లు జయప్రసముగా గావించిరి. చాలమంది జనులు వచ్చియుండిరి. చివరకు పండిత విష్ణుదిగంబరుగారు కాకినాడలో పనినిగూర్చి హిందీభాషలో ముచ్చటించి, హిందూదేశమున కంతకును హిందీసామాన్యభాషగా నుండువలసిన యావశ్యకతను చెలిపి, గాంధీగారిని ప్రశంసించి, అందరిని రామభక్తి పూరితులనుజేసి, రఘుపతి రాఘవరాజారామ్, పతీతపావన సీతారామ్ అను జాతీయ ప్రార్థన నందరిచేతను పాడించిరి. అందరికిని యెంతయో ఉత్సాహముకల్గెను. పండితుడు నేడు కంజీవరము పోవుచున్నాడు. (తిరుపతి స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త)

కనిపించుట

మాసోదరుడు నుద్దారి గుండరరామమూర్తి కనిపించలేదని ప్రతీకలకు తంతిసంబియుంటిని. 6వ తేదీ రాత్రికి ఆతను తేమముగా నింటికిచేరినాడని. దెల్పుట తంతయు సంతసించుచున్నాను.

రాజమహేంద్రవరం } మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య.
7.7.24

కావలెను

తెలుగు సంస్కృతము ప్రాపులను చక్కగ దిద్దుటకు ఆంధ్రపండితులు ఒకరుగావలయును. అభ్యాసముకలవాడు మాత్రము వ్రాసికొనవలెను. నాగరలిపి చదువులకు ప్రాపుదిద్దుటకు రి తెలియిండుండవలయును.

ఆనందా ప్రెస్, మద్రాసు.

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక

మానవత్వపుదాహ

నిన్న 7 వ తేదీ ఉదయమున బొంబాయి హైకోర్టులో మదల విచారణ జరిగినది. ప్రతివాదులపక్షమున బారిష్టరు సి. కె. దివలకేగారు న్యాయమూర్తి కంపుగారి ఎదుట వాదించిరి.

“లింగాయతులకునుయితరులకునుముగ్ధునిపాలిటిలోతగవులుకలవు. అదియే యింగడబడలకు నూలకారణ మని” హెచ్. ఆర్. దేవాయగారు నుడివిరి.

“నేను 22 సంవత్సరములనుండి కర్నాటకవృత్తి యను పత్రికకు సంపాదకుడనుగా నున్నాను. కొన్ని తడవులలో నాపత్రిక దొరతనమునకు అనుకూలముగను కొన్ని తడవులలో ప్రతికూలముగను గూడ నుండుటకలదు. ఆసహాయ పక్షము వారికిని ప్రాప్యజేరిత పక్షమువారికిని వివాదగా నుండెను. తల్వరును పోలీసువాడును నాపట్ల సత్కామము కలిగియుండ లేదు. నేను జూలై 2 వ తేదీని ధార్యాయకు వెర్లిపోతిని. ధార్యాయ కొట్లాటకేసులో నన్నుగూడ మొదట ముద్దాయిగా చేర్చిరిగాని పిమ్మట వదలివేసిరి. నాకుపాకీ లై సెన్సును 1921 లో కల్వరు ఎమాన్యులుగారు రద్దుపరచెను. పొరబాటున నాపైవచ్చు కేసుచేరిన నేనుతలంపనని” ముదవేడ్పూరుగారు తెలిపిరి.

“హాలానా మహమ్మదాబాద్ గారు ధార్యాయకు వచ్చినపుడు నేను సంఘముల నేర్పరచినిగాని దొర్లనమును పూర్తిగా వర్తింపవలెనని బాగుగా హెచ్చరించితిని. పోలీసు నూపర్మెంటును ఒదిపియేగానే కేసులు చేసి”రని ఆర్. హెచ్. క్రిష్ణగారు నుడివిరి.

“నా కుమారునికొరకు వెదుకుమ తుపాకులను కాల్చిన చోటునుకు వెర్లితిని. నేను వెళ్లునకి చీకటి పడలేదు. గాయములు తగిలినవారు కొందరచట నోరెండిపోవుచున్నది. దాహము దాహముని ఏడ్చుచుండిరి. నేను కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఎదుటగూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి నని” రుక్మభానుగారు తెలిపిరి.

“ఒక సారానాకాకాదారుడు నన్ను కొట్టెను. అందువలన తుపాకులు కాల్చిననాడు నేను నాయంటిలోనే పరుండియుంటిని. నేనా సమీపముననున్నా ననుటఅసత్యము. నేను కరకుని పై కేసు చేయదలచితినియే నన్నుగూడ అరెస్టు చేసిరి. నేను డాక్టరు సర్టిఫికేటు పుచ్చుకొలేదు. కల్లుసారా దుకాణ దారులు వంటివలపైని వాడిని కాళ్లను విసరుచుండిరి. నేను కేసుచేయక పూర్వము పోలీసువారు నాపైని కేసుచేసిరి. నాకీ న్యాయస్థానములందు నమ్మకము లేవందున నేను వాదించలేదు. నేను చెజసాలకువెళ్లవరకును కాంగ్రెసులో చేరలేదు. మేము గవర్నరుకు పంపిన విజ్ఞప్తి క్రానికలు పత్రికలో ప్రకటింపబడెను” అని వకీలు గట్టులుగారు నుడివిరి.

“ముందుగా హెచ్చరింపకుండనే తుపాకులను కాల్చిరిని” హయత్ సా హెబుగారు తెలిపిరి.

“నేను 22 ఏండ్లు పాతకాలల యనస్వేక్షకుగా పనిచేసి ఫీంచెను పుచ్చుకొంటిని. నాకు రావు బహదరు బిరుదును పతకమును యిచ్చిరి. నేనుఅసహాయాద్యమును నలంబించిన పిమ్మట వానిని రెంటినితిరిగి దొరతనమువారికి పంపివేసితిని. నేనొకకథ కన్యకృత వహించితిని ఆసభజరుచుండనే పోలీసువాడు తుపాకులను కాల్చుచున్నారని ఎవ్వరికీ చెప్పిరి. సభలోనున్నవారిలో చాలమంది అచటికి వెళ్లిరి. గాల్గువేయుడని నేను ప్రజలను ప్రోత్సాహ పరుచుచున్నానని తెలుపుట కేవలము అబద్ధము. జూలై నెల 1, 2 తేదీలను మేము గవర్నరుకును రాజప్రతినిధికిని లేంటివార్తలను పంపి నిమ్మిక్షి క మ గు వి చారణ జరు ప గో రి తి మి. శివలింగప్పగారికిగాని మరెవరికిగాని ఎట్టి అవమానమును ఉద్దేశింపబడలేదు. తుపాకులు కాల్చబడినప్పటినుండియు శివలింగప్పగారిపేరు ధార్యాయలో బాగుగా ప్రసిద్ధికి వచ్చినది. మొహరంలో ఆయననుకూర్చి కీర్తనలుకూడ పాడిరి. లక్ష్మీన వారికొకటి నెట్టి అవమానమును కలుగలేదని ” వి. బి. ఖోషీగారు నుడివిరి.

“నాకు రాజకీయములతో సంబంధ మేమియునులేదు. జూలై నెల 1 వ తేదీ రాత్రిగాయలులు తగిలినవారికి చికిత్స చేయుటకు డాక్టరు మెరైట్రాగారివైద్యశాలకు నన్ను తీసుకొని వెళ్లిరి. అపుడవల పెయింటరుగారుగూడ నుండిరి. గాయములు తగిలినవారిలో నొకనిని వెంటనే సివిలుహాస్పిటాలకు పంపవలెనని నేను పెయింటరుగారితో చెప్పితిని. వెంటనేఅతనినటు

ల పంపించిరి. నేను యంటికిపోవుచుండగా గాయములుతగిలినవారికను మరొకొందరున్నారని పోలీసు తెలిపిరి. నేను తిరిగి లో ఏ కే గ గా మ ర ల నే వ చ్చి తి ర ని న న్ను పెయింటరుగారు రక్షణ గా పోలీసు వారు క మ్మ ని రని నేనంటిని ఆయన పోలీసువారి నడుగగా యింకను కొందరున్నారని వారుగూడ తెలిపిరి. పోలీసుమీసడియన్న పెద్ద రాళ్లు నేను చూడలేదు. ఆరాత్రి శివలింగప్పగారి 7 అడుగుల దూరమున చూచితిని. రక్తపుమరకల ఆయన మొగముమీసగాని బట్టలమీసగాని వాకు కనబడలేదు. అపుడాయన పంచాయతీవారికి పతన నామాను బిగ్గరగా తెలుపుచుండెనని” డాక్టరు ఎస్. కే. కర్నాటకగారు తెలిపిరి.

“సాయంధులకు పోలీసు భటు లనవసరముగా దుకాణములవద్ద కావలిగాయుచుండిరి. పికటింగుచేయుచున్న వారెట్టి దొర్లనము నొనరింపలేదు. 50 గుండ్లను వదలిరి. ముందుగా హెచ్చరింపకుండనే తుపాకులను కాల్చవారంభించిరి” అని వకీలు యాతరిగి అనంతసుబ్బారావుగారు తెలిపిరి.

“నేను 1921 లో ధార్యాయలో నుంటిని. ఆర్యువీరు: ఆను దేశభామవారపత్రికకు సహసంపాదకుడనుగా నుంటిని. నేనుగూడ పికటింగు చేసితిని. నాపత్రిక అహింసా పూర్వకమున అసహాయాద్యమును ఆమోదించు చుండెను. 1921 జూనులో పెయింటరుగారు నాకును దేవకరుగారికిని సమములు పంపిరి. మద్యపానమునుగూర్చి మాపత్రికలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసములనుగూర్చి భాషాంతరీకరణము సరిలేదని మేమాక్షేపించితిమి. నాకు దానితో పనిలేదు. మందలించుటయే నాపని” అని పెయింటరుగా కనిరి. అపుడు కొంత సభావణ జరిగినది. “నేను మీర క్రమము త్రొగుట కుద్రేకుడనై యున్నాను. మిమ్ముల నొక్కసంవత్సరముపాడైన చెజసాలలో నుంచినగాని నాకు తృప్తికలుగదు” అని పెయింటరుగా రనిరి. “మీరిట్లు ధారాళముగా మాటలాడినందులకు వందనములని” మేమాక్షేపి. “నే నెప్పుడును ధారాళముగానే మాటలాడెదనని” అతడనెను. 1921 లో మాట్టి కలంటిరుల కేసులో నేను ముద్దాయిలపక్షమున వాడించితిని. మామూలునకు భంగముగా కేసును పెయింటరుగానివద్దనే దాఖలుచేసితి” అని వకీలు బి. కొత్తూరుగారు తెలిపిరి.

“ఈ విషయమున వాడిని ప్రశ్నింపలేదు, గాన యీ సాక్ష్యము చెల్లదని” న్యాయమూర్తి పత్రికను.

ఆకేసును మాట్టి మామూలాదారు విచారణచేసి కేసు కొట్టివేసిరి. నేనచట పోలీసు సభయినస్వేక్షకుతో మాటలాడగా యిట్టికేసులలో నాదొందనని” అతడనెను. అని కొత్తూరుగారునిరి.

“ఆ సభయినస్వేక్షకును సాక్షిగా పిలువరు. వాడిని ప్రశ్నింపలేదు గాన యీ సాక్ష్యము చెల్లదని” న్యాయమూర్తి కంపుగారు తెలిపిరి.

“ఉద్యమములకు రెండింటి అడచివేయ ప్రయత్నించిరిని ద్రువపరచుటయే నా ఉద్దేశమని, దాపతరీగారనిరి.

“ధార్యాయ పికటింగు కేసులో నేనొక ముద్దాయి పక్షమున న్యాయవాడిని. ఆకేసును పెయింటరు గారివద్దనే దాఖలుచేసిరి. ధార్యాయ మామలతోవారు హెర్నాండజగారి యొద్ద నాకేసు విచారణకు పంపబడెను. జూలై నెల 1 వ తేదీని జరిగిన సంగతులు నాకు జ్ఞాపకమున్నవని” కొత్తూరుగారు తెలిపిరి.

ఇది అనవసరమని అడ్డవేటుజనరలు ఆక్షేపించెను.

“ఈ కేసులో సాక్ష్యము కల్పితము. శిక్షించుట అన్యాయమని ముద్దాయిలు ద్రువపరచ గోరుచున్నారు” అని న్యాయమూర్తి పలికెను.

“గాయములు తగిలినవారికుపచారము చేయుటకనుమతి నియ్యవలెనని నేనును మరొకొంలేమందియు కొరగా మీరు దగ్గిరకు వచ్చినచో మీపైనగూడ గుండ్లను వదలెదమని తెలిపితి. పోలీసుస్టేషనుయెదుట శివలింగప్పగారు నిలువబడి యుండెను. మేముంతట సివిలు హాస్పిటాలులోని డాక్టరు కడకేగి గాయములు తగిలినవారికి చికిత్సచేయవలెనని కోరితిమి. హాస్పిటాలులో నుండవలెనని నాకు ఉత్తరు విచ్చిరిగాన నేను వైద్యశాలను వదలి రాజాలనని ఆయన పలికెను. మరెవరినైన పంపుదని నేనడిగితినిగాని అదియును జరుగలేదు. ధార్యాయ గలభా కేసులో నేనుగూడ నొక ముద్దాయిని. జూలై 2 వ తేదీని నన్ను అరెస్టు చేసిరి. నాకు మూడేండ్లు శిక్షవేసిరి. మేముందరమును కలసి మావకీలు కరండికరుగారిద్వారా రాజప్రతినిధికి చాల లేంటివార్తలను పంపితిమి. నా సాక్ష్యము వకలు నే నెవ్వరికి నియ్యలేదు. పోలీసువారు చాల అక్రమము లానర్చిరిని సహాతుకముగా నేను మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో తెలిపితిని” కొత్తూరు గారు నుడివిరి. (అ. ప్రె)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం! జూలై నెల 8-వ తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య పరిమాణము	మీ 24 గ్రేడ్ లో	మీ 24 గ్రేడ్ లో అత్యధిక	మీ 24 గ్రేడ్ లో అత్యల్ప	మీ 24 గ్రేడ్ లో అత్యధిక	మీ 24 గ్రేడ్ లో అత్యల్ప
గోపాలపురం	91.7	79.4	0.87	0.50	44.56
విశాఖపట్టణము	98.6	91.6	...	1.28	67.04
కాకినాడ	88.9	78.7	...	2.16	81.03
మచిలీపట్టణము	97.9	76.7	0.17	8.19	41.19
కర్నూలు	94.7	77.6	...	1.17	26.11
బళ్లారి	98.8	75.7	...	1.44	20.51
కడప	94.8	80.8	...	4.82	61.28
నెల్లూరు	97.2	81.7	...	1.72	87.98
మద్రాసు	98.8	75.8	0.92	6.09	50.74
కడపూరు	97.1	77.5	0.03	1.40	52.91
శేలము	94.5	75.1	0.14	5.10	89.80
కోయంబర్తూరు	86.4	71.2	...	5.25	22.29
తిరుచనాపల్లి	109.1	79.2	...	0.15	68.19
నాగపట్టణము	98.2	78.8	...	0.67	54.98
మధుర	98.2	79.1	...	2.85	98.58
హంబక్	98.6	81.5	...	0.05	97.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.44	28.84
తిరుచేంద్రము	82.1	78.7	0.76	38.21	61.51
కొచ్చిన్	82.6	72.7	2.11	52.98	114.51
కాల్కట్టు	82.8	71.9	2.58	50.87	117.15
మంగళూరు	81.1	78.2	2.96	14.40	125.64
తెంగళూరు	81.8	67.2	0.06	7.26	85.87
మెరకార	67.4	62.6	0.82	28.69	125.45
కొడైకనల్	68.8	63.7	0.02	6.01	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.87 వర్షించెను. మచిలీపట్టణములో 0.1 వర్షించెను. మజ్జులు చాలనియ దట్టముగ బట్టినవి. పైనజేప్పిన రెండుపట్ల అర్ధతేక్కున. ఉత్తరమున పగటివేడిమి 9.3 నుండి 4.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్షిణమున 9.9 నుండి 5.8 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 2.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో:—మేఘములు చాల దట్టముగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూటకము:—చుద్రాసులో 0.92 వర్షము వరిసెను. కడపూరులో చినుకులు పడెను. మేఘములు బి:హె:స్ట:గ నున్నవి. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎస్. ఆర్. సామూరు,
వాతావరణ స్థితి విభాగము.

భారత కేంద్ర పత్రికాసంఘము
జూలై 7 :—ఇండియన్ కేంద్ర ప్రత్తిసంఘమువారి దినమున నిచ్చుటనమానేకమైరి. డాక్టరు స్వేక్షకుగారు లేకపోవుటచే డాక్టరు డబ్ల్యు. హెచ్. పోసెనుగారధ్యక్షతనహించిరి. ప్రత్తిసంఘి గింజులు లాగివేయుట, ప్రెస్సులు మెదలకువానిని గురించి శాసనమొనర్చుట ఒక తలార్చుట నేర్పరచుట, ఇంచూరులో పరిశోధనాలయముల నేర్పరచుట కులనవి త్వరలోనే కార్యరూపమును చాల్చుననియు, ఇగమి: నీనంధుమువారు అభివృద్ధినివేతికలను జాగ్రత్తగా గమనించు పనిసంస్కర్తకముగ జరుగుచునునట్లు జానుకొనవలెననియు నుడివెను. ప్రత్తిసంఘసాయము అధిక ధీకాయలు మొదలు విషయములం దెక్కువపరిశోధనల నొనర్పవలెననియు హెచ్చరించెను. (అ. ప్రె)

యునై టెడ్ స్టేట్స్ అధ్యక్షుడవి
నిమిత్తము 77 పర్యాయములు పీఠులుజరిగినది. ప్రాస్వామ్యవాదియును వ్యక్తిత్వవరిని అధ్యక్షునిగ కేర్నానూరు పోవుటచే ఆయా యభ్యర్థుల ప్రాపములు అంపయన గలవి ఏకభిదంబడికను తేసికొనుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

మైసూరు - మదరాసు

కావేరీ ఒడంబడిక

ఉదకమండలము, జూలై 5:- మైసూరు-మదరాసు కావేరీ యొడంబడిక యీ క్రిందివిధమున ప్రకటింపబడినది:-

ఇకనుండు మైసూరుప్రభుత్వ మని చెప్పబడు మైసూరు మహారాజాగారును, ఇకనుండు మదరాసుప్రభుత్వ మని చెప్పబడు మదరాసుయొక్క ప్రభుత్వమువారును యేర్పరచుకొన్న 1892 ఒడంబడిక యని పిలువబడు 1893 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 18 తేదీతో నున్న ఒడంబడిక ప్రకారము మైసూరు ప్రభుత్వమువారు నీటిపారుదలకై క్రొత్తనిర్మాణముల చేయుచేయవలయునని నిబంధనలు నిర్దేశించుచు కొన్ని నిబంధనలను పెట్టబడిన యేర్పరచుకొని వానికి అంగీకరించిరి గావునను; మరియు

2. మైసూరు ఒడంబడిక 3 వ క్లాజుక్రింద, కావేరీనది కట్టముగా కన్నంబాడవద్ద కృష్ణరాజసాగర ఆనకట్టనిర్మాణమున అని పిలువబడు ఆనకట్టను నిర్మించుకొనుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి యనుమతిని ఆడిగియున్నారని గావునను; మరియు

3. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు చెప్పినరీతిని ఆనకట్టను నిర్మించుకొనుటకు వరకుల సేర్పరచుకొనుటలో తగాదా వుట్టి నది గావునను; మరియు

4. నీ తగదాను తీర్చవలసినదని సర్. హెచ్. డి. గ్రీన్విన్ గారిని కొరగా ఆనకట్ట నిర్మాణమున నిర్మాణమునకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనవలసిన వరకులను తెలియజేయుచు 1914 లో వారు తీర్పుచెప్పియున్నారు గావునను; మరియు

5. ఈతీర్పును యిండియాదొరతనము వారామొడింప మదరాసు ప్రభుత్వమువారు యిండియామంత్రికి అప్పిలుచేసుకొనగా వా తీర్పును తిరిగి ప్రారంభించిరి గావునను; మరియు

6. దానిపై మైసూరు ప్రభుత్వమువారును మదరాసు ప్రభుత్వమువారును యేదోవిధమున రాజీచేసికొనుటకు ఉత్తర ప్రభుత్వములలోనికి దిగిరి గావునను; మరియు

7. నీ యుత్తరప్రభుత్వములకు ఫలితముగా, కృష్ణరాజసాగర నిర్మాణమున నిర్మాణమునైదు (ఒడంబడికకు మొదటి అన్నెకన్నుగానున్న) కొన్ని నిబంధనముల సేర్పరచుకొని దానికి మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధాన యింజనీర్లు ఒడంబడిరి గావునను; మరియు

8. దాని తరువాత రెండు ప్రభుత్వయుక్త్యులను సమావేశమై వారివారి రాష్ట్రములలో నీటిపారుదల నభివృద్ధిజేయుచున్న ఉభయపక్షములకు అనుకూలముగా నుండు నట్లుగా నుండవలసిన విచారించిరి గనుకను; మరియు

9. ఉభయప్రభుత్వముల సాంకేతికాధ్యక్షులను సమావేశమై చేసిన విచారణకు ఫలితముగా మదరాసు నీటిపారుదల ప్రధానయింజనీరును, కృష్ణరాజసాగర స్పెషలు ఆఫీసరును నీటిపారుదల అభివృద్ధినివయమై కొన్ని వరకుల సేర్పరచుకొని యేర్పరచుకొని 1928 సెప్టెంబరు 14-వ దినమున ఆమరకుల కొడంబడిరి. (ఇది ఒడంబడికను మూడవ అన్నెకన్ను) గావునను;

10. మైసూరు ప్రభుత్వమును మదరాసు ప్రభుత్వమును యీవిధముగా ఒడంబడిక తమవంతెనవారిని తమ ప్రతినిధులను యీక్రిందివిధమున బద్ధులను చేయుచున్నారనట కిది సాక్ష్యమునున్నది:-

(1) మైసూరు ప్రభుత్వమువారికి కట్టుకొనుటకు హక్కుగలదు. కృష్ణరాజసాగరమని పిలువబడు ఆనకట్టను నిర్మాణమున కావేరీనది కట్టముగా మైసూరు ప్రభుత్వమువారు కట్టుకొనుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు 1892 ఒడంబడిక 3-వ క్లాజుక్రింద ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఈ ఆనకట్టయొక్కయు నిర్మాణముయొక్కయు ప్రారంభ కార్యాచరణ క్రింద తూముల పునాదినుండి 112 అడుగుల ఎత్తుకంటె యెక్కువయుండరాదు. అనగా యిది ఆనకట్టగట్టకపూర్వమై నీటిమట్టమునుండి 124 అడుగుల యెత్తును. ఇది 44,827 క్యూబిక్కు అడుగుల క్షేత్రగలదగును. నిర్మాణమున కట్టకపూర్వము నది మట్టము ఎత్తు ఇప్పుడున్న తూముల పునాదికి 12 అడుగులు తక్కువగానుండును. ఈయనకట్టయను నిర్మాణమున ఒడంబడికయొక్క రెండవ అన్నెకన్నులోనున్న విధము నుండవలెను.

(2) మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తాముచేయవలసిన విధి ప్రకారము ఒడంబడికయొక్క మొదటి అన్నెకన్నులోని

నిబంధనల ననుసరించియే నిర్మాణముననుండి నీటిని ప్రసరింపజేయుదురు.

(3) ఈ ఒడంబడిక తేదీనుండి రెండవ సంవత్సరములలోగా ఇప్పుడున్న నీటిపారుదల ప్రకారము ఆనకట్టయొక్కయు, తూములయొక్కయు, కావేరీ, లక్ష్మీనాథ్ పోమవరీ నదులనుండి పుట్టిననీటికాలువలయొక్కయు కొలతలను, 1910 సంవత్సరముతరువాత వీనిలో చేయబడిన మార్పులను 1910 సంవత్సరమునకుపూర్వముగాని ఆసంవత్సరములలో గాని యీకాలువలపల్ల తమపడుచున్న భూములను తెలియపరచునట్టి పటములను మదరాసు ప్రభుత్వమువారు తయారుజేసి యిచ్చుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు యిందుమాలమున అంగీకరించుచున్నారు.

4. ఇప్పుడు నిర్మాణచేయబడిన 110,000 యెకరముల వైశాల్యములో కావేరీనదినుండి గాని దానియొనవదులనుండిగాని మైసూరు రాష్ట్రములో నీటిని తమయిచ్చునట్టి ప్రకటించుకొనుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారికి సర్వహక్కులు గలవు. ఒడంబడిక మొదటి అన్నెకన్నులోని 125,000 ఎకరములను, ప్రస్తుతము ప్రతికాలువక్రింద సాగుచేయగలచున్న భూమి అనగా 1910 లో సాగుచేయినను భూమిలో సరిగా మూడవతరతు భూమియును గాక యీ 110,000 ఎకరములను సాగుచేయింప చేర్చబడినవి.

5. తమపక్షమున మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కావేరీ మేటారుప్రాంత్యక్రింద 301,000 యెకరములను మాత్రమే సాగుచేయుటకు పార్డుసేర్పరచుకొందురు. అన్నిటిక్రిందుగానున్న పంటకాలువ తూములకు మైసూరు మేటారు నిర్మాణమున యొక్క క్షే 98,500 క్యూబిక్కు అడుగులు. నీటిపారుదల తూములను క్రిందుగా పరిశుభ్రపరచుటకై తూములు కట్టబడినట్లయిన ఆ తేదీ మైసూరు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడును.

6. ఆఫీషియల్ సంవత్సరముగాని కాతెండరుసంవత్సరముగాని ముగిసినచెట్టనే వారికిఅనుకూలముగానున్న సమయమున క్రొత్తగా సాగుచేయింపగల తెచ్చిన భూములను, ప్రతివెలచివరకు ముఖ్యమైనకాలువలపల్లకు స్థానమునుండిగట్టిన వెలకు యెంతవరకు పోవుచున్నదో అవివరములను ఈ రెండు ప్రభుత్వములవారును ఒండొరులకు తెలియజేసికొనుచున్నయెడల మైసూరు ప్రభుత్వమువారును మదరాసు ప్రభుత్వమువారును 3, 4 క్లాజులవరకులకు అంగీకరించుచుండెదరు.

7. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తమ పక్షమున 1892 ఒడంబడిక ఎక్సిడ్యూలులో చెప్పబడిన విధమున కావేరీ వివాదము దాని యొనవదుల వివాదము కట్టబడిన నిర్మాణముల మాలమున మాత్రమే క్లాజు (1) ప్రకారము మైసూరులో నీటిపారుదల నభివృద్ధిజేయుట కంగీకరింతురు. అట్టినిర్మాణములుయొక్క యెత్తువివాద 45,0000 క్యూబిక్కు అడుగుల క్షేత్రగలవై యుండవచ్చును. ఒడంబడికకు మొదటి అన్నెకన్నుగానున్న కృష్ణరాజసాగర నిబంధనల ననుసరించి సప్లయిలో ఏ మాత్రము లోటునులేనట్లు అందు నీరు నిలువజేయబడును.

(2) మరియు వై (2) క్లాజులోని వరకులు తెల్లం పబడినవని తమకు తాము సంతృప్తి పరచుకొనుటకు ఆలాటిని నిర్మాణమున స్వీకరించువరకులను నీటిని నిలువజేయుచివరకులను మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి సప్లయిజేయుటకు మైసూరు ప్రభుత్వము వారు అంగీకరింతురు. ఈస్కిములయొక్క వరకులు తెల్లం పబడు విషయమున మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వముల తమైన భేదాభిప్రాయము కలిగినట్లయిన, మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వములు యిరుపక్షములవారును క్రింద 20 క్లాజులో చెప్పబడిన విధమున భేదాభిప్రాయమును పరిష్కరించుకొనుటకు అంగీకరింతురు.

8. కృష్ణరాజసాగరములో క్షేత్రసాధనముల నిమిత్తమునచేయబడునట్టి నిర్మాణ ప్రారంభము మైసూరు ప్రభుత్వము వారు తమ పిలువబట్టి యికనుండు కట్టబడెటటువంటి యేని నిర్మాణముననుండియైనను ఉపయోగించు కొనవచ్చుననియు, కృష్ణరాజ సాగరమునుండి వచ్చు యీనీటిని వైన 3 క్లాజులోని 100,000 యెకరములకును ఉపయోగింపవచ్చుననియును మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వము వారు అంగీకరింతురు.

9. క్షేత్రసాధనముల నిమిత్తమునిలువజేసిన నీటిని కృష్ణరాజసాగరమునుండి వదులించేయటకై మైసూరు ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించిన యెడల, కృష్ణరాజసాగరముక్రిందనీటిపారుదలలో మారిన పరిస్థితులను వైన 3 క్లాజులోని పరిస్థితులను విచారణలోనికి తీసికొని నీటిక్షేత్రని ఉపయోగింపవలసినటువంటి క్రొత్తనిర్మాణము నిర్మాణమునకు తీర్పుపబడును.

(10) (3) (4) క్లాజులోని యేర్పాటులను నియమములును యీ తేదీనుండి 50 యేండ్లయిన తరువాత గలిగిన యనుభవమును బట్టి తిరిగి విచారించబడవలెననియు, యీ రెండుప్రభుత్వములవారి రాష్ట్రములలోను యిరుపక్షములవారికిని అంగీకారమునట్లుల నీటిపారుదల నింకను అభివృద్ధిజేయుటకు పిలువబడేమో చూచుటకును మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వములవారి యిరువురును అంగీకరించుచున్నారు.

(11) (2) క్లాజులో చెప్పబడిన నీటిపారుదల నియమములు, ఉపయోగింపబడు నీటిని హెచ్చుజేయునట్ల పన్ను సెక్కువజేసి నీటిపారుదలను హెచ్చుజేయుటకు అభ్యంతర పెట్టవని మదరాసు మైసూరు ప్రభుత్వములవారి అంగీకరించుచున్నారు.

(12) 1892 ఒడంబడిక వరకులు అందుచెప్పబడిన విషయములకుతప్ప మరియే యితర విషయములకుగాని, మైసూరు రాష్ట్రములోని కావేరీనదియొక్క ఉపనదులపై క్రొత్తనీటిపారుదల కట్టడములను కట్టుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమునకు గల హక్కులకుగాని చెందవు.

(13) చెన్నపురి రాష్ట్రములో నున్న కావేరీ యొనలపై క్రొత్తనీటిపారుదలకట్టడములను కట్టుకొనుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమునకు సర్వస్వతంత్రములుగలవు. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు మదరాసు రాష్ట్రములోనున్న భవానీ అమరావతీ నోయల్ నరాలపై క్రొత్తనిర్మాణముల కట్టెయెడల, ఒడంబడిక (12) క్లాజులో చెప్పినదానితో పాటు మైసూరు రాష్ట్రములోని కావేరీయొనవదులలో నొకదానిపై మదరాసు క్రొత్తనిర్మాణములలో చూటికి 60 కి యెక్కువకాకుండ మరొక నిర్మాణమును కట్టుకొనుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారికిని హక్కుగలదు. కాని యీనిర్మాణములలో నీరు మదరాసు మైసూరు ప్రభుత్వములవారికి ఈఒడంబడిక ప్రకారము హక్కుగా రావలసియున్న నీటికి అభ్యంతరము కలుగజేయరాదు. మరియు సెక్కువగా మిగిలియున్న నీరు ఒడంబడిక 10 క్లాజు ప్రకారము రెండు ప్రభుత్వములవారును శంకునటుకు పిలుగా నుండవలెను.

14. ఈ ఒడంబడికను అర్థము చేసికొనుటలో గాని ఒడంబడిక సాగుటలోగాని ఒడంబడికను సాగించుటలో గాని యెప్పుడైనను మైసూరు మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి వివిధమైన సతగాదాకలిగినను ఆతగాదా పరిష్కరింపబడుటకు పంచాయతీలో పెట్టవలెననియు అట్లుగాక యిరుపక్షములవారును అంగీకరించే యెడల అట్టి తగాదాలను యిండియా దొరతనము వారికి నిజమింపవలెననియు మదరాసు మైసూరు ప్రభుత్వములవారి యిరువురును అంగీకరించుచున్నారు. అ||ప్రె.)

సబుకలెక్టరు నియామకములు:- టి. టి. టూనే గారిని విశాఖపట్నము జిల్లా నరసపట్నం డివిజను అసిస్టెంట్ కలెక్టరుగా నియమించిరి.

ఆర్. డి. మాకు ఈవిను ఐ. సి. ఎస్. విశాఖపట్నం హెడ్క్వార్టర్స్ సబుకలెక్టరుగా నియమించిరి.

* * * డిప్టీ కలెక్టరులు:- వెంకటేశయన పంతులుగారిని గోదావరి ప్రెజిడెన్సీ కలెక్టరుగా నియమించిరి.

ఎం. నరసింహం పంతులుగారిని కడప ప్రెజిడెన్సీ నియమించిరి.

సి. డబ్ల్యు. ప్రెమస్థి రుగారిని అనంతపురం ప్రెజిడెన్సీ నియమించిరి.

అమెరికను వైమానికులు కరాచీ, జూలై 7: అమెరికను వైమానికులు ఈయడయం 6 గం 25 నిమిషములలో "బందర్ అబ్దూస్ సనక్" ప్రయాణమై వెళ్లిరి.

గ్రహణి మాత్రము 20 మాత్రం డబ్బీ 1-కి రు. 0.8-0

రక్తశయనములు, బంకవిశేషములు, జిగురుశయనములు, అజీర్ణవిశేషములు, నీటినిశయనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రములకు మూడురూపాయలు నీవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. నీటిని పిలువకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే సుఖ మిచ్చును. అమృతాంశము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మంగళార్థ శాసనసభ

సప్తమెంటరీగ్రాంట్లు దావాలు

మంత్రుల జీతములకొరకు సప్తమెంటరీ గ్రాంట్లు నియ్యవలెనని శాసనసభ (7వ తేదీ, కలకత్తాలో జరుగవలసిన మంగళార్థ శాసనసభలో) డోనాల్డుగా రుపపాదించబడిన తీర్మానమును పాదించుట కధ్యక్షుడగు కాటమగారి కధికారములేదని తీర్పునియ్యగోరుచు కలకత్తా హైకోర్టులో జె. ఎం. నేనుగుప్త గారు పిటిషను పెట్టిరి. తమారశంకరరాయి చౌదరి, కిరణశంకరరాయి చౌదరిగార్ల విషయముననే అట్టితీర్మానమును సుపపాదించుట స్వీకరింపబడదు అనర్హము ఆక్రమము అని కాటమగారిపైనను మంత్రులపైనను దావాపెట్టిరి. ఆదావాఫలితము తెలుపవలసిన కాటమగారి తీర్మానమును సుపపాదించగూడదు. మంత్రులు తమ అధికారమును నిర్వహించగూడదు. అని యింజక్షను యియ్యవలెనని వారిద్దరును పిటిషను పెట్టిరి.

ఇందు నేనుగుప్తగారు పెట్టిన పిటిషనును న్యాయమూర్తి సి. సి. ఘోషగారు కొట్టివేసిరి. చౌదరిగార్లు పెట్టిన పిటిషనులో యీసారిజునుకాసనసభ (సెషను)లోకాటమగారి తీర్మానమును సుపపాదించగూడదని యింజక్షను ఉత్తరువునిచ్చిరి గాని మంత్రులు అధికారమును చలాయించగూడదని యింజక్షను యియ్యలేదు.

నిన్న 7 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలకు శాసనసభ జరిగినది. హైకోర్టులో 2 1/2 గంటలకు తీర్పు చెప్పిరి. మరి ఆరగంటకు శాసనసభ జరిగినది. 14వ తేదీనరకు శాసనసభను నిలిపివేయవలెనని గవర్నరు ఆజ్ఞాపించెనని అధ్యక్షు డాసభలో తెలిపెను. మరేచర్యయును జరుగలేదు.

సెనుగుప్తగారి పిటిషనునుగూర్చి న్యాయమూర్తి డిర్క్సు మన తీర్పు వ్రాసిచెప్పెను. "గుప్తగారి కోరికప్రకారము తుర్పుచేయనిచో గుప్తగారి కెట్టిసత్త్వమును కలుగదు. ఆయనకు ఓటునిచ్చుటకు గల అధికారమును కేమియును భంగము కలుగదు. ప్రాంతైబు అనగా ఎన్నికలలో పోటునిచ్చు అధికారమునుగూడ శాసనసభలో తీర్మానములపై ఓటునిచ్చు అధికారము కాదని నాఅభిప్రాయము. మాటవరకు కదిగూడకెట్టిసత్త్వమును కలుగదు. గుప్తగారి సాత్తునకును స్వంతహక్కులకునుగూడ ఎట్టికష్టమును కలుగదు. 1924 మార్చి 18 వతేదీన మంత్రుల జీతములకొరకు 2,20,000 రూపాయలు కాంక్షను చేయవలెనని తీర్మానమును సుపపాదించగా శాసనసభవారు తిరస్కరించిరి. కాని మంత్రులు ఉద్యోగములను వదిలేదు. గుప్తగారు రివిన్యూ చేర్చించుచున్నంతమాత్రమున ఆయన సాత్తునకు సత్త్వముకలిగినదని నిర్ణయింపబడినది గాన పిటిషను కొట్టివేసి తినని" న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పెను.

నాభ సత్కార హామీ

సిమ్లాసిక్కులు జరుగవలెను

నాభ సత్కారహామీదినమును జరుపుటకు ఈశల 9వ తేదీన సిమ్లాదేవాలయమున సభజరుపుటకు సిమ్లాసిక్కులు నిశ్చయించిరి. ఆసభలో ప్రార్థనలును ఉపన్యాసములును జరుగును. అన్నిమతములవారినిగూడ ఆహ్వానించెదరు. పిమ్మట ఊరేగింపు జరుగును.

శిరోమణి సిక్కు సుధారసంఘము

ఈశేరుతో ఆమృతసరులో నొక సంఘమేర్పరచబడినది. శిమ్రోనుండి గురుద్వారాసంఘమున కిది అనుబంధముగా నుండదు. సుధారసంఘమువారు గురుద్వారములను గూర్చిమాత్రమే పనిచేసెదరు. శిరోమణి గురుద్వారాసంఘమువారు చేయుచున్న యితరకార్యములను వీ రామోదించలేదు. "పహంతులను తొలగించుటకు గురుద్వారాసంఘమువారు చేయుచున్న కార్యములు దౌర్జన్యపూర్వకములు. వీరి కార్యములవలన చాల చిక్కులు కలిగినవి. ఆకాలంలో దుర్మయమేర్పడినది. పిమ్మట ప్రజలలో నిర్లక్ష్యభావ మేర్పడినదని" సుధారసంఘము వారు ప్రకటించిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

జాతీయమహాసభాచరిత్ర

కే. ఎం. ఘోషగారిని నియమించిరి

అఖిలభారత జాతీయమహాసభా చరిత్రను వ్రాయుటకు గాంధీమహాత్మునితో సాలోచించి మాలానా మహామ్యదాతీ గారు, కే. ఎం. ఘోషగారిని నియమించిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

"మిరీ"లగృహముల కాల్చి వేసిన విధము

ప్రభుత్వమువారు చెల్లుపుకొను కధనము

పిల్లలగు జూలై 7:— గురుకురాచాపారి గ్రామమున (అస్సాము) మిరీల గృహములను అధికారులు తగులబెట్టి వెడలగొట్టిరిని ప్రతికలందుచేర్చువిధములుగ, ప్రచురింపబడుచుండుటచే అస్సాము ప్రభుత్వమువారి క్రిందకధనమును ప్రకటించిరి. మిరీలు చాపారీలో నొకభాగము నాక్రమించి యుండిరి. వారికి కాల్చుతమగు భూములులేవు. వారిభూములపై భూమిశిస్తు విధింపబడుట లేదు. వారుతలపన్ను చెల్లించెదరు. వాటిష్టము వచ్చినభూమిని వారునేద్యము చేసికొనెదరు. దిబ్బుగరువారికి పాలుసరఫరాచేయువారి పచ్చికభూములు బ్రహ్మపుత్రవరదలచే కొట్టుకొనిపోవుటచే గరుకురాచాపారిలో వారిపశువుల మేతకు భూమిని ప్రత్యేకింపవలెననియు మిరీలకు న్యాయమును కల్పమిద, కాల్చుతమగు భూమి నొక గ వ లె న ని యు డి పూర్వజీకమిషనరు నిశ్చయించుకొనెను. 1928 ఫిబ్రవరిలో నీ నూచల కనుమలియొసగబడెను. 1928 డిసెంబరువరకు మిరీలకు వ్యవస్థియొసగబడెను. మిరీలు అట్టేబరులు తమఅటంకముల చెల్లుపుకొనిపిటిషనుచెట్టగా నది త్రోసివేయబడెను. అందుపై నప్పీలులుజేయవలెననిగాడ నిరాకరింపబడెను. 1924 మార్చివరకు మిరీలకు గడవొసగబడెను. మిరీలు, ఇంకను డిప్యూటీకమిషనరుయొక్కయు త్రవ్వకు విరస్కరించుచునేయుండిరి. ఏప్రిలు 80 తేదీన డిప్యూటీ కమిషనరు తననాజీర్నపంపి, "మిరీ"లు తమవస్తువులను రక్షించుకొనుటకు కొంతవ్యవధిని"సగి తరువాత వారిగృహముల నాశనమొనర్చవలసినదని యుత్తర్వుజేసిరి. మిరీలకు తగువ్యవధి యొసగబడినతరువాత మే, నెల 17 తేదీన మరల గృహములు నాశన మొనర్చబడెను. ఇదిజరిగిన రెండు రోజులకు సభాయుతుడగు గవర్నరుగారియెటుట మరల అప్పీలు విచారణకువచ్చెనుకాని అదివరకే వారువెడల గొట్టబడుటచే నావిషయము వదిలివేయబడెను. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

కార్యరేషను, ప్రతినిధుల తొలగించుట

అధిక సంఖ్యాకుల నిరంకుశత్వము

బొంబయి, జూలై 8:బొంబయి కార్యరేషనునాకి కింపబడిన యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపనెడల, కార్యరేషనుసభలో వాజరైస్ ప్రభుత్వంలో 2/3 మంది ఏకభ్యునివైననైస్ సెన్సుచేయుచు మూడుసార్లుయములు తీర్మానించి నయెడల, అట్టిభ్యుని సభ్యత్వము ద్వంసమగు. తీవ్రమగు ప్రాతిభూల్యమువచ్చినప్పటికిని బొంబయి కార్యరేషనులో ఎట్టితీర్మానమును గావించి రూబ్బప్రాసీజర్సు కమిటీవారికి పంపుటకు తీర్మానించిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

అమృతసర పురపాలకసంఘము

అమృతసరము, జూలై 7:— అమృతసర పురపాలక సంఘమువారి కిదివరకు సమావేశమై ఆగస్టు 1 తేదీన గవర్నరు గు సర్ మాల్గుము హెయిలీగా కిపురమునకు వచ్చినపుడు సన్మానపుత్రము సర్పించుటకు తీర్మానించిరి. సర్. ఆనుతోషు ముఖర్జీగారి నిర్మాణమునకు విచారమును చెల్లుపుచు మరీయొక తీర్మాన మొనర్చబడెను. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

రామనాథ మండలసభ

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షుల వ హిం చి రి

ఈశల 6 వ తేదీన రామేశ్వరమున శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్య వార్లంకారి, అధ్యక్షులక్రింద నాల్గవ రామనాథ మండల సభజరిగినది. మండలవాసులు కాలగ్రామసభ్యులుగానేరి నిర్మాణకార్యక్రమమును నెరవేర్చనలెను. చెరసాలలకేగిన పంటదీరుల నీసభవా రభినందించుచున్నారు. రామేశ్వరమున ఖడ్గరు దుకాణములను వృద్ధిచేయుట కొకసంఘమును పంచాయతుల కేర్పరచుట కొకసంఘమును ఏర్పరచడమైనది. శాసనసభలనుగూడ కాకినాడ తీర్మానమును అమోదించడమైనది. అను తీర్మానములు చేయబడెను. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ఎవరెస్టు శిఖరారోహణము

చనిపోయిన ఆరోహకులు శిఖరము నెక్కిరా?

నార్బను, బిడెల్లుగార్ల జాబు

కలకత్తా, జూలై 7:—ఎవరెస్టు శిఖరమును ఎక్కుటకు ప్రయత్నించిన రి. కె. ఇ. ఎఫ్. నార్బను, బిడెల్లుగార్ల రాం గుబుకు క్యాంపునుండి జూను 14 తేదీన వ్రాసిన జాబునందు, ఎవరెస్టు శిఖరము నధిరోహించుటలో మరణించిన విరిగిన మల్లారిగార్లు శిఖరము నెక్కిరా యను విషయము చర్చింపబడెను. పై ఇర్వురును, దిగులుతోనే క్యాంపునుండి బయలుదేరినని నార్బనుగారు చెప్పిరి. మరునాడుదయము రి గంటలకు 28128 అడుగుల ఎత్తును ఎక్కినట్లు తియొడొలైటుతో చాడగలిగితిమి. అంత ఎత్తును, ఇదివరకు ప్రపంచమున చెప్పరను ఎక్కియుండలేదు. తరువాత బిడెల్లుగారు వ్రాసిరి. విరిగిన, మల్లారిగార్లకు సహాయముగ నెం రి క్యాంపువరకు నాతిడుచెల్లెను. పనిని ప్రారంభించుటకు నాతావరగా పరిస్థితులు చాల అనుకూలముగ నున్నవని, మల్లారిగారు వైనుండి పంపిన వార్తాపాదము చెల్లిపెను. జూను 8 వతేదీ 12 1/2 గంటలకు రుశి శిఖరముపై పు క్రిందనుండి బిడెల్లుగారు జాయమండిరి. ఆప్పుడు ఒకప్రదేశమున ఒకనల్లనిగుర్తు పైకిచెను. దానివెనుక మరీయొకటిలేచి ఇరువురునుగలసి స్కాల్లెనువరకు నెక్కినను. మొదటి నల్లనిగుర్తు మెల్లగా పైకిలేచి, శిఖరముపై నెక్కినను రెండవదిగూడ పట్టజేసెను. ఇంతలో నదియంతయు మబ్బుతో క్రమియ్యవేయబడి అవ్యశ్యమయ్యెను. అనల్ల గుర్తులు రెండును మల్లారి, విరిగినగార్లై యుందుననియు పైశిఖరము నేడియేని ఆటంకము సంభవింపకున్నయెడల వారు సాయంత్రము 4 గంటలకు శిఖరాగ్రమును చేయుందురనియు బిడెల్లుగారు వ్రాసిరి. పైన చెరిపినట్లు పైశిఖరములమీద నాటంకములు గలుగుట కెట్టి యవకాశమును లేదు. పైకెక్కిన కొలదియు, శిఖరములు సుకరములుగ నుండినట్లు యంత్రముద్వారా స్పష్టముగా గన్పించెను. వారిరువురును నార్బాత్రి పైశిఖరమున దేదో లోయలో నిద్రపోవుటకు పగండియుండి, ఎట్టిభాగ్యయులేకయే మరణించి యుందు రని బిడెల్లుగారి యభిప్రాయము. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

సర్. జె. సి. బోసు

జాతినమతివారి యాహ్వానము

దార్జిలింగు, జూలై 7:ప్రపంచవిజ్ఞానసమ్మేళనమునుగురించి విచారించుట కేర్పరచబడిన అంతర్జాతీయసంఘము జూలై మాసమున జెనీవాయందు సమ్మేళనమైనపుడు ఆసియాతరపున వచ్చి పాల్గొనవలసినదని అంతర్జాతీయ సభవారు సర్. జగదీశ చంద్రబాసుగారికి ఆహ్వానమునంపిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ప్రాచ్యచిత్రకళా ప్రదర్శనము

బెంగళూరు జూలై 7:—బెంగళూరు ప్రాచ్యచిత్రకళా ప్రదర్శనమునెం 6 సెయింటుబాసుగోడ్డులోజూలై 10 తేదీ నుండి 16 తేదీవరకు జరుగును. దాక్కరు జేమ్సు సాం. కళాస్థు గారు చిత్రకళను గురించి యుపన్యాసముల నొసగెదరు. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

టర్కీ ప్రతినిధులు

మాలానా మోకతాలీగారి లేఖ

"దొరతనమునా రాక్షసిండుటచే యితరలనే మరల ప్రతినిధులుగా నియమించితిమి. వారు రాజకీయోద్యమములందు పాల్గొనరు గాన తర్వలోదొరతనమువారు పాసుపోవుల నిచ్చెదరని నమ్మెదను" అనిమోకతాలీగారు యిండియా దొరతనమువారికి వ్రాసిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

తారకేశ్వరం

7 వ తేదీ ఆరెస్టులు

7 వ తేదీన 16 గురిని ఆరెస్టుచేసిరి. జ్యూనునెల 7 వ తేదీ మొదలు జూలై నెల 6 వ తేదీ వరకు 518 మందిని ఆరెస్టు చేసిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥రం జూలై నెల 8 వ తేది

మంగళవారము

జపాను: విదేశ రాజ్యాంగవద్దతి

—:~::~~:—

జపానుదేశపు విదేశ రాజ్యాంగవద్దతిని గూర్చి వంటి యిటీవల ముచ్చటించెను. వీరొక ముఖ్య సూత్రమును ప్రతిపాదించిరి తాము జీవించుట, ఒక రీతి జీవించుచున్నట్లు, ఇట్లే తమ రాజ్యాంగవద్దతి యని వీరు బలికిరి. ఇంతకన్నను సర్వోత్తమ మగు కద్దతి యుండబోదు. సర్వేజనా స్పృహనోభవంతు అను వారోక్తి సార్థికమయినచో, ప్రపంచమునందెట్టి కలహములకును పోరాటములకును ఎడమండ నేరదు. ఒకజాతి నింకొక జాతికంటె బలవంతుడైనాడనియు పెక్కులు వాటిల్లును. పాశ్చాత్య రాజ్యాంగవద్దతి, తానుజీవించి ఇతరులను ఆణగ్రహింపవలయునను నీతి నవలంబించుచున్నది. ఆ కారణముచేతనే ప్రపంచము సంక్షోభపూరితమై యున్నది. జపాను సయితము ఇట్టికద్దతి ననుసరించుటలేదా యను శ్రద్ధ యుడియుంచును. పొరుగున నున్న చీనావీషయమై జపానుజాతికి దృక్పథము, సమంజసముగదోవదు. చీనాను ముప్పుతిప్పలబెట్టుటకు పాశ్చాత్యులుపూనినరీతినే, జపాను సయితము ప్రోత్సహిస్తుంది. జపానుమంత్రి ప్రసంగమునందయినను, చీనావల్ల యభిమానముగాని సానుభూతిగాని గనపించదు. చీనాలో పరిస్థితులు చక్కబడలేదని, జపానుమంత్రి విచారించు చున్నాడు. జపాను తగిన శ్రద్ధఃహించి మొదటినుండియు తోడ్పడియున్నచో, ఇంతటి దుస్థితి చీనాయందు ప్రబలమేది గాదు.

చీనాయొక్క ప్రాచీన నాగరికమును జపాను గుర్తించి గౌరవించుటలేదు అధునికపరిస్థితుల కనుగొనముగ చీనా మెలగులేదని, జపానుమంత్రి విగ్రహించుచున్నాడు. అధునికపరిస్థితు లనిన, సైన్యబలమును పెంచుటయే గద. చీటికిమాటికి నొకరిపై కాలుదువ్వటయు, అన్యదేశముల నాక్రమించుటయు, ప్రస్తుత నాగరికలక్షణము లగుచున్నవి. చీనాదేశకీర్తి గుర్రాకటబోలక, నెమ్మదిగ నభివృద్ధి జెందుచున్నది. కొంతకాలమున కేది మిగిలినదేశములకు మార్గదర్శకము గాగలదు. ప్రాచీన సాంప్రదాయములను చీనా పూర్తిగ విడనాడలేదని చింతింపవలసియు లేదు. చీనావజల భావ్యభివృద్ధిని జపాను ఎప్పటికప్పుడు నిరీక్షించుచుండునట. చీనావద్ద జపానును జేరువలయును లేనిచో, జపాను గలిగింపకుండుట మంచిది. ఇంతకన్న చీనా వేరుసహాయము కోరుటలేదు. పాశ్చాత్యుల తొలి చతుంగిలెపి, జపాను చీనా కడుగలిగింపకుండ జూలును. ప్రాచ్యప్రపంచమున కంతకును నాయకత్వము నిహింపగలిగినట్టి జపానుకు నీలగు. జపానుదేశ విజయముల గాంచి, ప్రాచ్య ప్రపంచము మిగుల సంతసించెను. జపాను విషయమై, ప్రాచ్యభూభవ సులకు నాకలు విశేషముగ జూరెను. కను వియన్నియు అడుగంటుచున్నవి. జపానుదేశ విజయమిచ్చును ఇ. పీరియల్ వద్దతియు, వెలు గలిగించుచున్నవి.

ఇకముం గయింను జపాను తన ధర్మమును గుర్తెత్తి మెలగుచో, చీనాకేమి, ప్రాచ్యభూభ

మునకేమి, యువకారము గావి. ప. ల. ఆయుధ బల మెంత యధికముగ నున్నను, ప్రాచ్యభూభ వానుల నెంత నిరసించినను, పాశ్చాత్యులతోకలిసి మెలసి దిరుగుచున్నను, జపానుదేశీయులను అమెరికావారు తమదేశములోనికి రానియకుండ జేసిరి. రంగుభేదము జపానుకు సయితము నష్టము గలిగించెను. ఇట్టిస్థితిలో జపాను తనకుగలిగిన యవమానమును గుర్తించి, పాశ్చాత్యుల దుర్భిమానమును కనుగొనవచ్చును. ఇట్టిదుర్వస్థ వాటిల్లునని జపాను ఎన్నడును తలచియుండదు. పాశ్చాత్య దుస్తులను ధరించిన మాత్రాన, జపానీయులను తెల్లవారు తమలో నొకరిగ గుర్తించెదరని, వీడు భావించి యుండును. కాని, అట్టి భ్రమను తొలగించుటకోయన, అమెరికా ప్రభుత్వమువారు ఇమిగ్రేషను చట్టము నేర్పరచిరి. తనకుగలిగిన యవమానమునకు జపాను కోపోద్దీప్తితయై యున్నది. జపానుమంత్రి గారు ఇమిగ్రేషనుచట్టము సంగీకరించుట లేదు. ప్రస్తుతసమస్య పరిష్కారముగవరకు తాముఆందోళన జరుపుచునేయుండు మని జపానుమంత్రి ప్రకటించెను. ఇమిగ్రేషనుచట్టము, అమెరికావారిదేవు భావమునకు నిదర్శనము. వర్ణ భేదపు దుర్వస్థనుండి అమెరికా సయితము తప్పించుకొనలేక బోయెను. జపాను దుష్కారముగల సంబంధము ప్రోత్సహకరముగ గనపించదు. రెంటికినిమధ్య సంధియత్నములు జరుగుచున్నటుల జపానుమంత్రి చెలిపెను. జపానుదేశపురాజ్యాంగవద్దతి ప్రపంచక్షేమమునకు దారిజూపవలెననిన, వివిధజాతుల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించవలెను. బలహీనజాతుల స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుటకు కంకణము గట్టుకొనినగాని, జపానుదేశముతనకక్షిని సద్వినియోగపరువకలదు. ఎల్లరును సుఖమునుభవించవలె ననిన, జపానుదేశము ప్రస్తుత మవలంబించుచున్న సంకుచితపద్ధతిని విడనాడి, వేరుమార్గ మవలంబింపవలసి యుండును.

కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్పవదవి

బెల్గాం కాంగ్రెసుమహాసభకు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు గాంధీమహాత్ముని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనుట మిగుల సంతోషదాయకము. అన్నిరాష్ట్రములవారును మహాత్ముని నేకగ్రీవముగ నెక్కొందురని భావించెదము. కాంగ్రెసుసభకు గాంధీమహాత్ము డధ్యక్షత నహించుటచే, అయ్యది ధన్యతగాంచును. మహాత్ముని కిందువలన గలిగెడి యధిక కారవమేమియు లేదు. ఇట్టివధవల కన్నిటి కిని, మహాత్ము డతీతుడు. మహాత్ముడి పదవిని కోరకున్నను, దీనిని స్వీకరింపుడని బలవంత పెట్టవలసిన యవసరము ప్రజలకు గలదు. మహాత్ముని యత్నశ్రద్ధ సందేశము, కాంగ్రెసు పీఠమునుండి హిందూదేశమునకే గాక ఆధునిక ప్రపంచమున కంతకును వినిపింపగలదు. అట్టి సందేశము ఎల్లర కన సరము. వివిధజాతుల స్వార్థపరత్వము తొలగి ప్రతి జాతియు లోకశ్రేయము గోరుచున్నచో, పరాధీనత కేటల తావ్రండగలదు? ఒకజాతి నింకొకజాతిని స్వలాభమునకై యడుగున బడదోయుట కవకాశముండదు. స్వయంనిర్ణయనూత్ర సాధ్యమునకును, స్వధర్మానుష్ఠానమునకును అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడగలవు. లోకకళ్యాణముతో మనకేమిబని, హిందూ దేశమునకు గావలసినది స్వరాజ్యము గాదా యని యడుగవచ్చును. హైందవ స్వరాజ్యసిద్ధి, లోకకళ్యాణముపై నాధారపడియున్నది. ఇంగ్లండు తన స్వార్థచింతను విడనాడి హైందవస్వరాజ్యము త్వరలో లభించును ఇటులనే పాశ్చాత్య దేశములు స్వార్థభావ

మును వలుదగొనినగాని, ప్రపంచశాంతి నెలకొన నేరదు. యూరపుఖండము శాంతిని గోరుచున్నది గాని సమరసాధనములను విడనాడుటలేదు. మహాత్ముని సందేశము శాంతిస్థానకు సులభ సాధనములను నిరూపింపగలదు. మహాత్ముని ద్వారా, కాంగ్రెసు సభయు హిందూదేశమును అఖండగౌరవము బడయుటయగాక, ఆత్మ శక్తి ప్రభావమును చాటగలవు. మహాత్ముని యధ్యక్షతక్రింద జరిగెడి కాంగ్రెసుసభలో నిష్కర్షయగు తీర్మానములు నిరూపింపబడును. సందిగ్ధతకు కారణముండ నేరదు. ప్రజలకర్తవ్యము సుస్పష్టమగును. కార్యోత్సాహము ప్రబలుట కవకాశముండదు. హిందూ దేశమును కలవరపెట్టుచున్న సమస్యల నన్నిటిని; పరిష్కరించుటకు సరియగు మార్గ మేర్పడును. బెల్గాం కాంగ్రెసుసభలో, వ్యవహారముల నన్నిటిని మరల పరిశీలింప నవసరముగలదు. అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభలో అభిమానములును, పట్టుదలలును హెచ్చుగ నుండుటచే ఖండితమగు తీర్మానముల గావింప వీలు గలుగకపోయెను. బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ జరుగునాటికి, పరిస్థితులు మరల చక్కబడుననియు, హిందూమహాత్ముడియ విభేదములును రాజకీయ కక్షల రాధాంతములును, సమసిబోయి ప్రజలేకాశయబద్ధమై మెలగెదరనియు విశ్వసించెదము. అహమ్మదాబాదు సభావ్యవహారముల గూర్చి బ్రిటీషుపత్రికలు వెట్టి మొట్టి వ్రాతలను వ్రాయుచున్నవి. హైందవ పరిస్థితుల నవి గుర్తించలేకున్నవి. మహాత్ముని పలుకుబడి యంతరించెననియు, విద్యాధికు లతని హితోపదేశమున కిక చెవియొగరనియు, న్యూ ప్లేట్సు మె ను పత్రిక యూహించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు నాయకత్వమునకై తంటాలుపడుటలేదని, యీ పత్రికలు ముందుగ గ్రహింపవలయును. తన నాయకత్వమును వదలుకొనుటకు మహాత్ము డెల్లపుడును సంసిద్ధుడుగ నున్నాడు. కార్యనిర్వహణమును స్వరాజ్యవత్మునకు వప్పగించుట కత డిదిసరకే సంసిద్ధుడయ్యెను. కాని దేశభీష్ము సనుసరించి, అతడు తన స్థానమునందింకను నిలిచియున్నాడు. తన కాలమునంతను నడుకుటకును, జాత్యైక్యమును కుదుర్చుటకును వినియోగింపవలయునని, మహాత్మునికి గొప్ప కుతూహలము గద. కాని, అతని కట్టియవకాశ మిచ్చుటకు దేశ మంగీకరింపలేదు. ఏ కారణముచే నయినను, మహాత్ముని నాయకత్వమును కాంగ్రెసుసభ దొలగించినను, అతని ప్రాముఖ్యము దగ్గునా? మహాత్ముని యాన్నత్యమునకు అతని తెలివి లేటలును, వ్రాతనేర్చును, ఉపన్యాసభారణియు, వశీకరణశక్తియును మాత్రమే కారణములు గావు. అతని సుశీలమే, ప్రధానకారణము. సత్య, అహింసా ధర్మానుష్ఠానమే, అతని యాన్నత్యము నెల్లపుడును కాపాడగలదు. ఆంగ్ల విద్యాధికులకు మహాత్ముని యవదేశములు కంటకముగ నుండవచ్చును. కాని ప్రజాసామాన్యమున కతని యుపదేశము లమృత ప్రాయము లగుచున్నవి. భారతవతీయ సాంప్రదాయముల కవి యనుకూలముగ ఉండుటచే సర్వత్ర యాదరింపబడుచున్నవి. కొంతకాలమునకు కాంగ్రెసుసభయందు ప్రజాసామాన్యము ప్రాబల్యము నహింసక మానదు. మహాత్ముని నాయకత్వ మంతరించెననుటగాని, అతని పలుకుబడి తగ్గననుటగాని, దూరాలోచనన లేని విమర్శన యగును. మహాత్ముని సందేశముతో స్వరాజ్యసిద్ధికి పూర్వమునను పరమునను గూడ యవసరముగలదు. హిందూదేశమునకేగాక ఇతర

దేశములకును గూడ యవసరము గలదు. శాశ్వత సూత్రములపై నాధారపడియుండుటచే, అయ్యది నేడేగాక ఎల్లప్పుడును జీవిత సాఫల్యము నకు తోడ్పడుచుండును.

శాసనసభలు: దావాలు

శాసనసభల వ్యవహారము దావాలతోనికీ దిగుచున్నది. బెంగాలు శాసనసభాధ్యక్షునిపై సేను గుప్తగారు దావా వేసిరి. వీరి దరఖాస్తును బెంగాలు హైకోర్టువారు నిరాకరించిరి. మంత్రుల జీతములను శాసనసభవారు నిరాకరించినను వారు తమ పదవులను వదులుకొనరయిరి. గవర్నరుగారెట్టి చర్యను దీసికొనరయిరి. ఈమారు మరల సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు దీసికొని రాబడినది. అందు మంత్రుల జీతములు గూడ చేరియున్నవి. ప్రభుత్వపు చర్య అక్రమ మనుటకు సందియములేదు. మంత్రుల పేతనములను నిరాకరించినన, వారిపై శాసన సభ్యులకు విశ్వాసము లేదనియే అర్థము. అట్టితరీ, వారిని తొలగించవలసిన ధర్మము గవర్నరుపై నిలిచియుండెను. హిందూ దేశమునందెట్టి నిరంకుశ ప్రవర్తనమయినను చెల్లిపోవుచున్నది. సంస్కరణములు పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములను త్రొసి వేయుచున్నవనుట కిది యొక నిదర్శనము. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును గోరుటకు వీలులేదని ప్రెసిడెంటు గారు తుర్పు జేయవలయునని సేను గుప్త గారి వాదము. వీరి దరఖాస్తు "స్పెసిఫిక్ రిలీఫ్" చట్టము క్రిందకురాదని హైకోర్టు న్యాయాధిపతి యభిప్రాయపడి త్రొసివైచెను. న్యాయాధిపతి కీర్పును విమర్శింప నవసరములేదు. కాని, వీరి హేతు వాదము సమర్థనీయముగాదని జెప్పవచ్చును. సేను గుప్తగారి హక్కుకు భంగము కలిగెననుట నిశ్చయము. సప్లి మెంటరీ డిమాండును గోరుట, శాసన సభా నిబంధనలకును, స్వాతంత్ర్యవిధానమునకును భంగకరము. ఇట్టి విషయములలో తమ హక్కును స్థిరపరుచుకొనుటకు శాసన సభ్యులకు వీలులేకున్నచో, న్యాయవిధానము లోపభూయిష్టమనియే జెప్పవలయును. సేను గుప్త గారి హక్కు తో బాటు ఇతరుల హక్కుకు భంగము కలిగియుండెను. కాని ప్రతివ్యక్తికిని తన హక్కును ప్రత్యేకముగ నిలువజెట్టుకొనుటకు హక్కుగలదు. మరియొక ఇన్ జక్షన్ దరఖాస్తు మీదగూడ, న్యాయాధిపతి తీర్పు నీయవలసివచ్చెను. ప్రెసిడెంటుగారు సప్లి మెంటరీ డిమాండును శాసన సభవారి ఎదుటకు తెకుండను, మంత్రుల జీతముల దీసికొనుటకుగాని వారి విధులను నిర్వర్తించుటకు గాని వీలులేకుండను, ఇన్ జక్షన్ ను దరఖాస్తులో గోరబడెను. దీనియందలి రెండవకోర్కెను నిరాకరించినను, న్యాయాధిపతి మొదటికోర్కె సంగీకరించి తదనుగుణ్యముగ నుత్తరువుజేసెను. ఆయుత్తరువు ప్రకారము బెంగాలు శాసనసభ నిన్నటిదినము జరుగక నిలిచిపోయెను. రాజ్యావు సోమవారము నాడు మరల సభజనుగునేమో చూడవలయును. శాసనసభల తమాషాలను పరికింప గోరువారికిపుడు మంచి యవకాశము చిక్కినది.

అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము: సర్ శంకర నాయుగారు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి సర్ శంకర నాయుగారు మాంధ్రేష్వరుగార్డియను పత్రికలో సమయోచితమగు వ్యాసమును వ్రాసిరి. మితవాద రాయబారులు తయారుజేసిన విజ్ఞాపనలో, దేశ శరణమును విదేశ వ్యవహార

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్మని వ్యూహానిధి

లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను 8.7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
కుంతులుగారికి చేరిన వసూలు
ఇదిని ఇకు మొత్తం రూ 18650-1-2
ఇదిని ఇకు మొత్తం 43938-1-10
ఈ పూజానిధికి సామ్యున బంధు చిర నామా: శా. నాగేశ్వరరావు, నం 7 తంటు కెట్టిపేధి, మద్రాసు

ములను రాజ్యప్రతినిధిగారికే సంపూర్ణముగ వదలి పెట్టవలయునని, కోరియుండిరి. ఇది మిగుల నష్టకారణమని, శంకర నాయుగారు తేటపరచుచున్నారు. వీరి హెచ్చరిక చాల ముఖ్యమయినది. హిందూ దేశమున కయ్యెడి ఖర్చులలో, మిలిటరీ ఖర్చు మిగుల భారమయినది. సైన్యవ్యవహారములపై శాసనసభ కధికారములేక యున్నచో, హిందూ దేశ భారము తొలగిపోజాలదు. ఇట్టి మినహాయింపుకు బీసెంటు, శాస్త్రీ ప్రభృతు లంగీకరించుట మిగుల శోచనీయము. ఇంతియగాక విదేశ వ్యవహారములు గూడ ప్రజాప్రతినిధులవశమై యుండవలయును. లేనియెడల, తుప్పీసమన్య విషయమై దేశమునందెంతకలవరము గలిగెనో, సంతకలవరము మరల గలుగవచ్చును. ప్రజేచ్ఛ తృణీకరింపబడవచ్చును. అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమునందు సర్వాధికారము ఇమిడియున్నది. హిందూ దేశము ఇంపీరియల్ సమావేశమునందేమి, నానారాష్ట్ర సంఘమునందేమి సభ్యురాలయినపుడు, నామమాత్రస్వాతంత్ర్యముండట పరిహాసాస్పదము. మితవాద సోదరులు తమ సంకుచితాశయములను విడనాడి ఆదర్శముపట్ల నయినను విశాలభావము జూపుట లాభకరము.

ఎవరెస్తుశిఖర మెక్కిరా?
నార్తను ఓడలుగార్లు ప్రకటించిన వర్తమానముపకారము, చనిపోయిన మాలరీ ఇర్వినుగార్లు ఎవరెస్తు, శిఖరము వెక్కిరియే గనుపించును. 28126 అడుగుల ఎత్తుననుండగ, వారు గనుపించిరి. అక్కడకు శిఖరమింకను 800 అడుగులు మాత్రమే దూరముండెను. ఆఎత్తు వెక్కిరియే కెట్టి యభ్యంతరము లేకుండెనని ఓడలుగారు తలంచుచున్నారు. బహుశా శిఖరమెక్కి, మాలరీ ప్రభృతులు ఎక్కడనో నిదురించి బాధ లేకుండ చనిపోయియుందుని పరు నమ్ముచున్నారు. వీరియూహ నిజమగుచో, మాలరీ, ఇర్వినుగార్లు ఆత్మశాంతి నొందగలరు వారు తమ లక్ష్యమును జేరగలిగిరి. అట్టి సమయమునందు గలిగెడి మరణము విచారరహితమయినది. మాలరీగారి విజయమున కెల్లరును సంతసిం చెదరు. విశ్వాసము గోల్పోవకుండుచో, ఎట్టిలక్ష్యమయినను చేరుటకు వీలగును. బ్రిటీషువారి విజయములకు వారికట్టుదలయే ముఖ్యకారణమగుచున్నది. అపజయములకు జంకక, తుదవరకును వారు తమ కృషిని విడువకుండురు. ఈవిషయమున, భారతీయులు బ్రిటీషువారి ననుకరించి, స్వరాజ్యలక్ష్యము జేరుట శ్రేయస్కరము.

గాంధీ పూజానిధి	
శేషలెతాలూ శా "దీక్షాసంఘము" వారికి సమర్పించిన దాతలవివరములు	
మల్లంపాటి వెంకటాద్రిగారు తమ	
తమారై వివాహసమయమున శమ	పాత్రుల 29-0-0
ర్పించినది వెనుమాడి గ్రామములో	
గుత్తికొండ రాజగోపయ్యగారు తన	వెనుమాడి 80-0-0
వివాహసమయమున సమర్పించినది	
సంగారెడ్డి లక్ష్మయ్య, కారెపు	శేషలె 10 0-0
క్రీరాములు, అవ్వారి పిరాస్వామి	
మునగాల సుబ్బారాయుడు, తిరు	సల్లూరు 1-0-0
పీదుల సుబ్బారాయుడుగారు	
తోట్లంపూడి వీరయ్యగారి కొం	,, 1-0-0
కయ్యగారు	
తోట్లంపూడి సుందరయ్యగారు	,, 1-0-0
పుట్టగుంట పెదరామయ్యగారి కొం	
కయ్యగారు	భూరిపూడి 1-0-0
ఎందూరి వీరభద్రయ్యగారు	
బొలికెట్టి వెంకటరత్నం గారు	,, 1-0-0
పుప్పల చందయ్యగారు	
పొన్నపల్లి బసవయ్యగారు	నడింపల్లి 5-0-0
బొయి రామస్వామి	
బొయి వీరేశ గారు	గుళ్ళపల్లి 4-0-0
మన్నెం వెంకన్నగారు	
ఈశ్వరు రత్నం గారు	గవళ్ళపాలెం 1-0-0
కాటూరు పెదనాగులుగారు	
,, చిన్న నాగులుగారు	,, 1-0-0
,, పేంటాలగారు	
,, గోవిందుగారు	,, 1-0-0
యడవల్లి కోటప్పగారు	
మన్నెం పానకాలుగారు	,, 1-0-0
దాసరి ముత్యాలగారు	
కాటూరు లక్ష్మన్నగారు	,, 1-0-0
కంచల రామస్వామిగారు	
కాటూరు కోటప్పగారు	,, 1-0-0
,, స్వామిగారు	
బొయి గురప్పగారు	,, 1-0-0
ఈశ్వరు ముసలయ్యగారు	
మన్నెం సుబ్బారాయుడుగారు	,, 1-0-0
కాటూరు ముత్యాలగారు	
మన్నెం భద్రాద్రిగారు	,, 0-8-0
కాటూరి చలంగారు	
వాకా రామస్వామిగారు	,, 1-0-0
మందపాక యల్లమండగారు	
మన్నెం పెదసుబ్బన్నగారు	,, 1-0-0
కాటూరు కోటేశుగారు	
బొయి నాగులుగారు	,, 0-8-0
ఉల్లంకుంట మూర్తిగారు	
,, కోటయ్య కొంకయ్యగారు	చాకలిపాలెం 1-0-0
అంగలకురురు రత్నంగారు	
ఉల్లంకుంట యల్లమండగారు	,, 0-8-0
,, బుచ్చయ్యగారు	
ఒగిరాల వీరయ్యగారు	,, 1-0-0
,, వెంకయ్యగారు	
ఉల్లంకుంట ముత్తయ్య కొత్తయ్య	,, 0-8-0
గారు	

విదేశ వార్తలు

మిత్రమండలి లండనుసభ

ఆంగ్లో ప్రెంచివిభేదములు

బ్రిటిషుకార్యక్రమమును ఆక్షేపించుట

లండన్, జూలై 5:—రాత్రి 9.30. రాజోపు మిత్ర మండలి సమావేశమును గూర్చి బయలుదేరిన ఆంగ్లో (ఫ్రెంచి భిన్నాభిప్రాయములను ప్యాసిసులో ప్రతిపక్ష పత్రముల కొండంతలుగ తెప్పుచున్నవి. వీరికి హెరియట్టుగారి విధానమున ఎంతమాత్రము సమ్మతములేదు. ఎటులయిన వీరిని ఆధోగతి పాలుజేయుటయే ఈ పత్రముల సంకల్పము. ఫ్రెంచి రావ తీయ విజయముకంటే ఎక్కువగ ప్రపంచములో ప్రాంసు చేయువలసి యున్నదని హెరియట్టుగారు గ్రహించలేదు. ప్రాంసు ఉదారభావముతో ప్రవర్తించ వలెనని అందఱును గోరుచున్నారు. ఈ చిత్తపు యభిప్రాయములతోడ ప్రవర్తించ రాదనియు వివక్షాతి మానసముతో నుండరాదనియు తెలుపుచున్నారు. పత్రములయందు అనవసరముగ విషయము గ్రక్కుట గాదు. వికాలదృష్టితో పరాక్రులు పనిచేయువలెను. ఇట్టి సందర్భములందు ప్రాంసు ఇంగ్లండు కలసి పనిచేయుటన్న లండనుసభ జరుగకుండుట ఏ మంచిది. అప్పుడు ప్రాంసుపని ఏమిగావలెను? ప్రాంసు ఏమిచేయుగలను?

ఇటలీ వైఖరి

లండన్, జూలై 6:—రాత్రి 8.30. లండనుసభను గూర్చి బ్రిటిషు కార్యక్రమము విషయమై బయలుదేరిన ఆక్షేపణలను ఇటలీ అంతగ పాటించుటలేదు. బ్రిటిషు కార్యక్రమము బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును మాత్రమే నూచించుచున్నదని ఇటలీవారనుచున్నారు. ఆ ప్రకారమే ప్రవర్తించెదమని అభయ మెక్కుడను లేదనిరి. కాని బ్రిటిషు వారి నూచనలను అనుకూలముగానే తలచిరిని తెలియుచున్నది.

అంతర్జాతీయము

రోము, జూలై 4:—జర్మనులు తమవిధులను నెరవేర్చుటవారిని నిర్వహించునటుల ఒక ఎరతును ఒడంబడికలో జేర్చవలెనని ఆహ్వానమునూచించిరి. ఒడంబడికను జర్మనులు అమలులో తెట్టునటుల జేయుటకు ఒక సంఘమువారికి అధికారమియ్యవలెను. వెర్సెయిల్సు ఒడంబడికల వర్తకులకంటే దాసు నివేదికను జేయుబడిన వరతులు ముందుగ ఆలోచింపబడును. అందుచే జర్మనులు కావలెనని వరతులను నెరవేర్చునీచు ఈసంగతిని నష్టపరిహార సంఘమువారు పరిష్కారముచేయరాదనిరి. ఈవరకునుగూర్చి యులుదేరు భిన్నాభిప్రాయములను అంతర్జాతీయన్యాయస్థానమువారికి తెలియజేయవలెననిరి.

రాంశేమన్డొనాల్లుగారు హెరియట్టుగారును ఏనిగమైన ఒడంబడికగాని ఏర్పాటుగాని జేసికొన్నట్లులేదు. లండనుసభ

తొలియ్య కొల్లయల్లమండగారు	1.0
సత్తయ్యగారు	0.8-0
వెంకటప్పడుగారు	0.8-0
సోమన్న కొల్లయల్లమండగారు	0.8-0
సుబ్బయ్య కొల్లయల్లమండగారు	0.8-0
వెంకయ్యగారు	0.8-0
గురవయ్యగారు	0.8-0
వెంకటప్పడుగారు	0.8-0
పిచ్చయ్యగారు	1.0-0
వెంకటసుబ్బడుగారు	0.8-0
కొల్లంగుంట వెంకటస్వామిగారు గుళ్ళపల్లి వాకిలిపాలెం	0.8-0
వెంకటస్వామి కొల్ల	0.8-0
సుబ్బయ్యగారు	0.8-0
సుఖవాళి కృష్ణయ్యగారు తన వివాహమును సమర్పించిరి	కవులు 6.0-0
భట్టిప్రోలు జనార్దనరావుగారు ఫలప్రదాన లభింపకు కమలాజేపి యిచ్చిరి	భట్టిప్రోలు 1.0-0

మొత్తం 13 - 0

భట్టిప్రోలు, } గొచ్చిరాజు రామగూర్, }
 20.6.24. } శవల్లెతా లూకాకాంగ్రెసుసంఘకార్యసర్వీ.
 (ఈ మొత్తము నిన్నవనాలుకొంద ప్రదురించియున్నది)

లో ఇవమిథమని ఒకసంగతి ఏర్పడినపుడు జర్మనీని చర్చలందు మిత్రమండలిలో పాల్గొనక ఆహ్వానించెదరు. అంతియగాని అంగీకరించుటగాని నిరాకరించుటగాని ఆహ్వానించరు.

ప్రతిపక్షులనిందించుట

ప్యాసిస్, జూలై 5:—ప్రతిపక్షులు లండన్ సభను హెరియట్టుగారిని పాడుజేయుటకు అనవసరముగ గోలచేయుచున్నావని లెట్టపక్షపుపత్రముల నిర్ధారణజేయుచున్నవి.

ఆంగ్లో ప్రెంచివిభేదములు

ప్యాసిస్, జూలై 5:—లండనుసభ అధికారమును గూర్చి యుఅందుజరుగు పనులనుగూర్చియు ఆంగ్లో ప్రెంచి భిన్నాభిప్రాయములు ఇంగ్లండు నిలిచియున్నవని తెలియుచున్నది.

తాత్కాలికకార్యక్రమము

ను లండనుసభనుగూర్చి హెరియట్టు బార్న్ శొల్లేటునే శాని మన్నగువారు తయారుచేసిరి. దీనిని లండనుసభలో పాల్గొనువారికి పంచిపెట్టుదును.

ఫ్రెంచి యభిప్రాయము

ప్యాసిస్ జూలై 5:—ప్రెంచిప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను దెలియజేయుటకు 10 తేది లో పుగ మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారికి ఆపలు లేఖలో ముఖ్యముగ విషయములను గూర్చి అంగీకరించి యొక లేఖను అందజేసెదరు.

డొమినియనులలో ఆలోచన

లండన్, జూలై 5:—డొమినియనుల ప్రాతినిధ్యమెటులుండవలెనని ఆలోచించుటకు లండనులో డొమినియను ప్రతినిధులతో త్వరలో ఆలోచించెదరు.

దక్షిణాఫ్రికా వైఖరి

ప్రిటోరియా, జూలై 5:—అంతర్జాతీయమండలిసభకు ముందుగ జరుగుసభకు మద్దనాల్లుగారు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిని ఆహ్వానించిరి. ఈసభకు హార్టిజాగుగా రెవెనీ ప్రతినిధిగ నియమించెదరు. సంగతులన్నిటిని హార్టిజాగుగారు. తమకు తెలియజేయుచుండవలెనని గోరిరి. న్యాయము పరిష్కారము కుదురుటకు ప్రభుత్వమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడెదనని హార్టిజాగుగారు అభయమిడిరి.

ప్రెంచివారు అమెరికనులకు విజృంభింపుట

ప్యాసిస్, జూలై 4:—అమెరికను ప్రెంచివారికి ఐరోపా మహాసంగ్రామమున ఎట్లు సహాయమొనర్చినది హెరియట్టుగారు తెలియజేసిరి.

అప్పుడు ప్రారంభించినవని ఇంతవరకు పూర్తిగాలేదు. ప్రపంచములో నష్టమును దౌర్భాగ్యమును తొలగించి ప్రాంసుతో సహకారముగ ప్రవర్తించి న్యాయమునగులగజేయవలెనని అమెరికనులను గోరిరి. న్యాయము శాంతిని నెలనెల్లుటకు ఆర్థిక సేతికమార్గము పరాక్రులు తోడ్పడెదననిరి.

రూరును ఖాళీజేయుట

బెర్లిన్, జూలై 4:—రూరును తక్షణము ఖాళీజేయవలెనని జర్మనులను చున్నారని ప్యాసిస్ పత్రముల ప్రకటించిన సంగతిని జమేయని ప్రీ స్ట్రక్ గారి పత్రము తెలుపుచున్నది. రూరును ఖాళీజేసెదమని నిశ్చయముగ తెలియజేసినగాని లండనుసభలో పర్యావసానము లేదనుచున్నది.

హెరియట్టుగారిపై ధ్వజమెత్తుట

ప్యాసిస్, జూలై 5:—ప్రతిపక్షులు హెరియట్టుగారిపై ధ్వజమెత్తిరి. తక్షణము హెరియట్టు ప్రభుత్వము నెత్తివేయవలెనని అతివాదులు కోరుచున్నారు. ఫ్రెంచి లాభములకు భంగమురాకుండ జేసెదనని అభయమిచ్చువరకు కొంత విలేభావముగల ప్రతిపక్షులు హెరియట్టుగారిని లండనుకు వెడలనియమును చున్నారు.

ఆర్థికనిపుణుల నివేదికమువలన ప్రాంసుకు శాంతి సమకూడును. పరిహారములు చేకూరును. యెర్మనభను తృప్తికరించుటకు ప్రతిపక్షులు జేయు ప్రయత్నములు ఆక్షేపణీయములు. ప్రభుత్వమువారు ఏకీభావముతో ప్రవర్తించుటకే ప్రయత్నించుచున్నారని భిన్నముగ ప్రవర్తించుటలేదని హెరియట్టుగారినిరి.

బ్రిటిషు ఒడంబడికలో దొంగతనముగ సారాయిని గొంపోయినందులకు ముగ్గురు అమెరికనులను ముగ్గురు బ్రిటిషుప్రజలు 4 నుండి 18 నెలలవరకు కిక్కితులైరి. 25 లనుండి 5000 డోలరులవరకు అపరాధమువిధింపబడెను.

గృహనిర్మాణసంఘమువారి తగవు

సమ్మే ప్రకటించుట

పనివాండ్రు కోర్కెలు

లండన్, జూలై 5:—నేటిమధ్యాహ్నము గృహనిర్మాణ సంఘమువారు 600000 మంది సమ్మేను ప్రారంభించిరి. విచారణ సంఘమువారు యజమానుల తరపునను పనివాండ్రు తరపునను విచారణను సల్పి సాక్ష్యమును దీసికొనుచున్నారు. పనివాండ్రు కోరిన హెచ్చువేతనములనిచ్చి ప్రత్యక్షముగా ప్రభుత్వమువారే పనివాండ్రును ఏర్పరచి గృహములను నిర్మింపవలెనని కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు నూచించుచున్నారు. పనివాండ్రు స్థైర్యమునకు ఆభినందించిరి.

కర్మలహంప్రీతికి నైటుబిరదము తలచిన్నములను సార్యభూమిదొసగను.

పీటరుహృసు మాస్టరుగ చామన్ప్రభువు ఎన్నుకొనబడెను.

రొట్టెలురాత్రివేళకాల్పించ

కూడదనుట

పనివాండ్రు రాత్రివేళ రొట్టెలను కాల్పించుట జేయుటకు అంతర్జాతీయ కార్మికసభవారు మొదలుపెట్టాయను ఒక ఒడంబడికను తయారుచేసిరి. రాత్రివేళ 7 గంటలు పనివాండ్రుకు విశ్రాంతి ఇవ్వవలెననిరి. ఈవిషయమై రెండవసారి 1925 వరకు ఆలోచించరు.

అచమదాబాదు అఖిలభారత

కాంగ్రెస్ సభ

గాంధీగారు

లండను, జూలై 4:—వైవిధ్యమునుగూర్చి న్యూస్ పేపర్స్ కో పత్రికావిలేఖ రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ముందు పరిస్థితులనుగూర్చి ముందేమిజేసెదరో శిష్యజాలము. గాంధీగారిని అందఱును విశిషిచెట్టెదరుగాక. కాని ఆయన మోసపోవువాడు గాదు.

చంపుట హత్యగాదను సిద్ధాంతమును ఖండించుచు ఆయన ఆహింసాసిద్ధాంతమును మరల నిర్ధారణజేసి నిరూపించిరి. దాసునంటివారు 19 రాచకీయహత్యలను సమర్థించుట వలన రానున్న అసర్ధకుమలనుగూర్చి ఆయన హెచ్చరించిరి. దీనిని ఆంగ్లోప్రెంచిలండనును మెచ్చుకొనవలసి యున్నది. జాతీయ మహాసభలో మరల సంరంభమును ప్రారంభించుటకు గాంధీగారు జనసామాన్యమును సమీపించి మరల ప్రభోధమును గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

కాని కాంగ్రెసులో మరల జయింపబడెను. కాంగ్రెసును తనపక్షము జేసికొనజాలదు. దానిని వీర్చినచో అంతయు మారిపోయి పూర్తిగ క్రొత్తరాజకీయ కాంగ్రెసుసభ ప్రారంభమగును. ఏర్పడును.

మరల గాంధీగారు తమ పలుకుబడిని భారతీయులగు విద్యాధికులలో కలుగజేయుజాలదు. అసహాయాద్యమున విశ్వాసమును గలుగజేయుజాలరు. స్వభావముచే భారతవిద్యాధికులు రాచకీయవేత్తలు. వీరు తమవృత్తులను వదులకొనజాలరు. అర్జనను వదులకొనరు. వారు నూలును వడకరిని మనము నిశ్చయముగ నమ్మువచ్చును.

బ్రెజిలులో సాపాలో నగరము విప్లవకారులచేతిలోనే యున్నది. వీరు పోరాటమొనర్చి పెడరలు భవనములను ఆక్రమించుకొనిరి. ఈ తిరుగబాటును అహంతులకు యుద్ధవాకలు సేనలు ఏతెంచినవి.

జూలై, 7:—పైనికతిరుగబాటు అంతరించెనని ప్రకటించబడినది. ప్రతిపక్షులను సక్రమ పరిస్థితులెర్పడినవి.

ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు కపర్లూ మహారాజుగారికి రెజియను అప్ర అనరుతో గ్రాండు ఆఫీసరు అను గౌరమునిచ్చిరి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము

బెంగాలు మందిరము జనరంజకత

ఆంధ్రపత్రిక వత్సేక తంతివార్త

లండన్, జూలై 3:— బెంగాలు మంటపమున రేగటి మన్నుతో సత్తువులను తయారు చేయుట మొదలైనందున దాని గొప్ప కన్పించినది. అంతయు మెచ్చుకొనుచున్నాడు. శనివారమునాడు కన్నాట ప్రభువు ఈ మంటపమునకు వచ్చి తనముఖమును రేగటిమట్టితో చేయుటకు ఆంగీకరించెను. ఇతనిని బెంగాలుకవిమనరు మొన్ననే రప్పించెను. విదు నిమిషములలో కన్నాట ప్రభుని ముఖము సరిగా తయారుచేయబడెను. కన్నాట ప్రభు వెంటయు సంకృత్యుడాయెను.

భారతీయులు సమాన ప్రతిపత్తిని గోరుచున్నారు

మాంచెస్టరులో ల్యూస్టర్ బీగారు ప్రసగించుచు ఇట్లు నుడివిరి:—

భారతీయులు యిచట దాసులవలె రాలేదు. అందరితో బాటు సమాన ప్రతిపత్తిని గోరుచున్నారు. ఇంతకంటే వేరొక విధముగ పరిష్కారము చేయుటకు వీలులేదు. సమాన ప్రతిపత్తి నీయవలసినదే.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములందు (దొమినియనులందు) భారతీయులును, ఇతరజాతివారును ఇండియాలో బ్రతుకుట స్థావరమేర్పరుచుకొనుట కెంతస్వార్థంత్రయమున్నదో అంతస్వార్థంత్రయము స్థావరమేర్పరుచుకొనుటకు ఉండవలెను. మేమే ఎక్కువవారము, అందరికంటే మేమే పెద్దగనుండువలె ననుసిద్ధాంతమును నిజముగ కార్యకర్తలైనట్టికిని ఆంగీకరించరు. భారతదేశములో అసంతృప్తి ముమ్మరముగ నున్నది. బాంబులను కీరంగులను ప్రయోగించి బ్రిటను కొంతకాలము అధికారమును చెలాయించవచ్చును. కాని భారతీయులను వారిస్నేహమును మనముగోల్పక తప్పదు. ఈ గొప్ప బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ లో నేయుండుట కుద్దేశించి, విడిపోవుటకు ఇష్టములేకనే భారతీయులు దొమినియను ప్రతిపత్తిని గోరుచున్నారని బెంటుగారు జెప్పిరి. హామురాలను సంపాదించుటకు ఏమార్గము నవలంబించవలెనను విషయములో మాత్రము నేడు ఇండియాలో భేదమున్నది.

కామన్వెల్త్

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును బొందుటకున్న ఆశ్చర్యంకరములను బ్రిటనులు భారతీయులను తొలగింపవలెననిరి. ఇది వారియుభయల విధియనిరి. కొందరు ధదుడై ప్రేరేపితులై స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులు ఇప్పుడు అర్హులుగారని కొందరనుచున్నారు. చరిత్ర ఎక్కువ ప్రభుత్వాధికారమును సురక్షితముగ బడయుటకుముందు కొంతకాలము ప్రస్తుత సంస్కరణములతో తృప్తిపడవలెననుచున్నారు. కాని స్వపరిపాలనమునకు పూర్తిగ అర్హులైనవారి కీయబడెనని, బొందిని చాత్రము నెచటగాని జూడదు. ఇంగ్లండు పరిస్థితులను పరిక్షించుటకు ఆరునెలలు గడువిచ్చినవో బ్రిటిషువారే స్వపరిపాలనమునకు ఎంతమాత్రము అర్హులుగారని కొట్టివేయజాలని వాదమును నేను దెలుపుచున్నచో ఇచట మిశ్రామధ్యధాగ అసాంభావముతో మాట్లాడుచుంటిని తోచవచ్చును. (సంతకము నవు) సానుభూతి లేని విషయమును నికి వేరేము స్వపరిపాలనమునకు తగునని తోచవలెనను స్వపరిపాలనము నాపుడేయుట తగదు. సంపూర్ణాంత స్వపరిపాలనమునకు ప్రజలు తమదీనితామే పాలించుకొనుటచే గలుగునుగాని పరులు తమరిని పాలించిన రాజులరు. భారతీయులు తమరినితామే రక్షించుకొనజాలరనిరి. ఇదే కారణమునచో స్వపరిపాలనమును ఇండియాకు ఇచ్చుగూడదనుటకు, ఈ వాచ్యమరకారమే దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా కనడా లకుగూడ స్వపరిపాలనమును తీసివేయవలసినవచ్చును. ఇందులో ఎవరుగూడ పూర్తి రక్షించుకొనజాలరు.

భారతీయులకు బ్రిటిషు సంబంధము గర్హింపబడినందున సైనికతరఫీను లేకుండ జేయబడిరి. నిరాయుధులుగజేయబడిరి. భారతీయులకు దొమినియను హామరాలు వీయగోరుచో వారిని వారే రక్షించుకొను అధికారమునిచ్చుచు ప్రజలయందు విశ్వాసమునుంచి ఇవ్వవలెననిరి.

హోకోర్టువార్తలు

కర్నూలు హత్యకేసు

ఉరిశిక్ష తప్పట

హత్యకు ప్రాప్తానముకేసెనను నేరముపై కర్నూలు జిల్లా సెషన్సుజడ్జిచే ఉరిశిక్ష తీర్పుపొందిన మద్రాసు శాసనసభ అసెంబ్లీని అప్పీలులో నిన్నటిసాక్షులము వ్యా. వ్యా. లెహా వ్యా. నుగార్డు తీర్పుచెప్పిరి.

అప్పీలులు (మద్రాసు) క్రిందికోర్టులోని నలుగురు మద్రాసులో మొదటివాడు. బత్తుల వేంకటరత్నం అనువాతని చంపిన సంధర్భమున, ఈశుడు ఒక మద్రాసు శాసనసభ సభ్యుని క్రిందికోర్టులోని 3, 4 మద్రాసులు చనిపోయిన వేంకటరత్నంకు విరోధులనియు, రెండవ మద్రాసుని పీరియవును ప్రేరేపించి 1వ మద్రాసు స్నేహితము చేయుచుకొనిరినియు ఆరోపింపబడెను. 1వ మద్రాసు చనిపోయిన వేంకటరత్నంవద్ద నీవకుడుగ నుండినందున ఆతనిని వశపరచుకొనుటకు 3, 4 మద్రాసులు 2వ మద్రాసుని ఉపయోగించుకొనిరినియు ప్రాసిక్యూషను ఆరోపించెను.

క్రిందికోర్టులో 2, 3, 4 మద్రాసులకు సాక్ష్యముప్రతి హులముగలేదని వారిని నిర్దోషులనుగ భావించుచు వేంకటరత్నంను చంపుచుండినపుడు మొదటిమద్రాసుకూడ నుండననియు చంపబడునని తెలిసియు, ఆతడు వేంకటరత్నమును వెలుపలికి తెచ్చెననియు, తలంచి జడ్జి ఆతనికి ఉరిశిక్ష తీర్పుచెప్పెను.

అప్పీలులో అప్పీలులు పక్షమున వకీలు కే. పి. రామకృష్ణయ్యగారు వాదించుచు అప్పీలులు తొలుతామే జస్టీసువద్ద నిశ్చిన్న జేటమెంటు సరియైన ఆధారమైనదిగాదనియు, ఆతడు చనిపోయిన వేంకటరత్నం నేవకుడేయైనందున లంచము, పుచ్చుకొనియుండుట క్షయసంభవమనియు, ఆతడు నేరముడు గాడనియు చెప్పెను.

స్వామయ్యార్లు తుదకు అప్పీలు సంగీకరించి క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుపరచిరి.

కామన్వెల్త్

భారతదేశ సమస్యలు

కెన్యా తలపన్ను

లండన్, జూలై 3: 1928 నుండి ప్రతిసంవత్సరము తలపన్నును కెన్యాలో భారతీయు లీయనందున చెలసాలకెంతమంది బంపబడినది. తెలియజేయుడని సోమవారం 7 లేదని జాన్స్పూరు గారడిగదరు.

ఫిజీ కాయబారము

ను గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వ రాయబారులు నివేదికమును రెండేండ్లయినను ఇంతవరకే ప్రకటించలేదని స్పూరు గారడిగదరు.

గ్రామ మ.న.స.బులు

దక్షిణ ఇండియాలో ప్రభుత్వకొలుపును కోజి 1 కి ఎడో కొంతకాలమే చేయుటచే వారు స్థానికసంఘ కాసన సభ ఎన్నికలనిమిత్తము అసధికారులుగ తలంచవలెననుచున్నారని తెలియునాయనియు ప్రభుత్వమువారి పలుకుబడి అధికారము లేని అసధికారులను ప్రైసంఘములకు నియమించుట వనరముగటచే ఈవిషయమై ఆలోచించెదరానియు అడిగదరు.

యంత్రాలయమున సగముకాలము పనిచేయువారు విద్య సభ్యునిండుటకు ప్రభుత్వమువారుగాని యంత్రాలయ అధికారులుగాని ఏవద్దకుల నవలంబించుచున్నారని విచక్షు గారడిగదరు.

ఏప్రిలు 4 వ తేదీని కాన్పూరు యంత్రాలయములో సమైక్యదారులను గాల్చినసంగతిని గూర్చి అధికారులు తెలియజేసిరాయనియు, దానిని సభవారికి తెలియజేయరా యనియు దానికి సంబంధించిన సాక్ష్యమును జూపెదరానియు అస్సా దాదాదులో పరిశ్రమలయందు చాలవరకు బాయిరను నియమించుచున్నందున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు 1921లో ముచ్చించినటుల అన్యదాదాడు జిల్లాలో పనివాండ్ర వయస్సును నిర్ణయించు సభ్యును (వైద్యుని) నియమించెదరా యనియు విచక్షు గారడిగదరు.

జ్యూరీ విచారణ

లాహారు హోకోర్టు తీర్పు

లాహారు, జూలై 3:— హోకోర్టుక అసెసర్ విచారణను గూర్చి స్వామయ్యార్లు బ్రాడ్రో, ఫోర్డ్, కాంపులెలుగార్ల లోకూడిన విండూ లాహారు హోకోర్టుసభలో ఒకముఖ్యతీర్మానము గావింపబడెను. ఒకభారతీయునికొట్టి తీవ్రముగా గాయపరచినందుకు ఐ. పి. సి 888 సెక్షన్సుక్రింద చార్జి చేయబడిన బ్రిటిషుసోల్దతురపున బాధిష్టుల ఒకానొకరుగా సోమవారమునాడు ఒకపిటిషను పెట్టుకొనిరి. సోల్దతులు కేసునుకు సంపగానాడక్కడ జూరీకావలెనని కోరెను. సెషన్సుజడ్జి జూరీవల్ల కాదని చెప్పి హోకోర్టుకు అప్పీలుచేయబడెను. జూరీవిషయములగుల యిటువంటి నేరములలో ప్రతివాదిజాతివారే అధికసంఖ్యాకులుగాగల జూరీని కోరవచ్చునని స్వామయ్యార్లు తీర్మానించిరి. (ఆ.ప్రె)

లాయెడు బారేజిస్కీము

బొంబాయి, జూలై 3:— లాయెడు బారేజిస్కీము

తిరిగి యీ నెల కాసవసభలో విచారణకు వచ్చును. నుక్కూరు బారేజి, కాలవపద్ధతిక్రింద సింధుదేశములోని వ్యవసాయాభివృద్ధి స్కీముకొట్టి ప్రవపరుపబడుటకు వచ్చును. సింధుదేశములోని పుణెలలో కూడిన ఒకసంఘముచే యీస్కీము వివరములు చిత్తుగా వ్రాయబడినవి. ఉన్న నీటినుండి ఉత్పత్తి నెక్కువగా జేయించుటయుపద్ధతిని వ్యవసాయమంత కాళ్ళరముగా జేయుటయు నీవమస్యయని తెలియుచున్నది. ఇందులో నిమిడియున్న వ్యవసాయకమస్యల్లాలోచించి తెలిసికొనుటయేగాక పరిశోధకప్లానులను తయారుచేయవలెను. ఈస్కీముకు మూలధన పుఖర్చు 15 లక్షలకు మించును. (ఆ.ప్రె)

బొంబాయి కార్పొరేషను

డాక్టరు యన్. ఇ. సుఖయాగారిపై మందలించు తీర్మానము

బొంబాయి, జూలై 3:— బొంబాయి కార్పొరేషను సభ్యుడగు డాక్టరు యన్. ఇ. సుఖయాగారు మిసెగు అవంతికాబాయి ఘోకలేగాజును, మిస్కే బోవల్లాగారును తనపై యొకమందలించు తీర్మానమును తయారుచేసియుంచి న తెలుసుకొని, తనపై మోపబడినవిండలు నిరాధారములుగావున తీర్మానమును సుపసంహరించికొనవలసినదనియు వరతునిలేని క్షమాణకు కోరవలసినదనియు లేనియెడల కోర్టులో చర్యతీసికొనబడు ననియు రెండు లాయరు నోటీసులను ఆయిద్దరు ప్ర్యేసభ్యురాండ్రకు పంపెను. ఈవిషయము గురువారమునాడు చర్చింపబడును. (ఆ.ప్రె)

రాకపోకలు:— ప్రెసిడెన్సీ పోర్టు ఆఫీసరు కమాండరు కాంపులెలుగారు నిన్న రాత్రి చెన్న పురినుండి నాగపట్నం వెళ్లిరి. (ఆ.ప్రె.)

కస్తూరి

వెల తులము 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రకటనైన నేపాళదేశపు కస్తూరి. ఇది కొంచెమే నను కలితీలేక ఖాటు గలిగి యుండును. వాతమును హరించి జేవమునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి విలువగల పదార్థము. జ్యోములకు, బాలెంతకోగములకు, సన్నిపాతములకు మిగుల సుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును స్వచ్ఛమగు దీనిని తెప్పించి వాడిన వెలయుండును, గుణమునందును లాభము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటికోకం రు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.

పచ్చకర్పూరము:— రెండవకోకం వెల రు. 1-కి రు. 1-0-0 లు

కుంకుమపువ్వు:— వెల రు. 1-కి రు. 1-1-0 లు.

రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న తక్కువ సంపదగు.

మొమ్మ:— ము చిని. రు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

కొలబత్తు మంచిది. రు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.

అశిపచ్చికాన లేక జాన్ను రు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.

జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుక గా పంపబడును.

అమ్మతాంబూనము డిపో బొంబాయి - మదరాసు.

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి

ఆంధ్ర బ్రాంచి, రాజమండ్రి

మేము మా కాతాదారుల ప్రోత్సాహముపై మా బ్రాంచిని రాజమండ్రి మెయిన్ రోడ్డులో ఏర్పాటుచేసియున్నాము. మా వైద్యశాలయందు తయారగు ఔషధములన్నియు మా క్యాటలాగు ధరప్రకారము విక్రయించబడును. ఆంధ్రులందఱును మా ఉద్యమమునకు తగుప్రోత్సాహ మొసగుదురనునమ్మకము మాకుగలదు.

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు:

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు:

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి,

తల్లావజ్ఞుల శివశంకరశాస్త్రి,

సూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—మృదుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగు నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రోలైండు. ప్రవేశదునుము 0-4-0 యిచ్చి చందాదారు లగువారికి ప్రోత్సాహక చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.

సూతనముగ వెలువడినవి:

రెయినాల్డువిరచిత మగు

ఫాస్టు

సుప్రసిద్ధాంగ్ల నవలారచయిత

రెండుభాగములు

తెలిగించినది: శ్రీయుత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు.

అధికారగర్వము—అదృతరహస్యగోపనము—అభేద్యదుర్గావాసుల దురంతదురాచారములు—అతిభయంకర హత్యావిధానము—దారుణవిషనిర్మాణము—కాంతాకాంచన తీరస్కరణము—విమలప్రేమాభి రాములగు యువతీ యువకుల కల్పాణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పమన్నది.

మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0-0 ఇతరులకు రు 1-8-0

రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0-0 ఇతరులకు రు 1-8-0

నెల్ వే ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్ డిస్ వేనా

కాకాటెన్ పెన్ క్రమంచునుండు, సూతనకల్పి అని చెప్పవలెను ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆస్టోరియా, మొదలగు ఖండములలో వివిధగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్యుగిక్కుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణియై ముందుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాత్ర సువయోగింపబడు యద్భుతమగు సూతన కథానామ. 2.1 రూపి సెరాలో నుంచినయెడల అందు నిమిషములకు చక్కగా వ్రాయును.

మొలూపురు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

ధనవంతులకు మాత్రమే?

అనంగప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దపుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మొదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు

వాటిని విశేషకన్యము, ఖర్చులేకయే వాగుచేసి, కాశ్యతయవ్వనము నిచ్చుచు, కాస్త్రసమృతముగా తయారుచేసిన ఈవైద్య మధము నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తమధురతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రకాలమువలె సూతనమూర్చును కలిగించును. పూర్తిగాల వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 30 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రు 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును నైవేద్యముచే నపుంసకత్వ ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారపౌఖ్యము తప్పక కలుగును.

ఒకరూలము బుడ్డి 1-కి ధర రు 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

భారత ఆర్థిక పరిస్థితులు

ఆర్థికసభ్యుని యువన్యాసము

మూరకము నన్నుల విచారణన ఘము

బొంబయి జూలై 7:— భారతప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యు డగు గౌ|| ఎన్ బాసిలుబ్లాక్లెట్టుగారు ఈ సాయంత్రము, భారతీయ వర్తకసంఘమువారికి రెండవవారి, కార్యాలయము నందు దర్శనమొసగు కొన్ని ముఖ్యములగు విషయములను చర్చించెను. ప్రస్తుత మార్కెట్లలో పరిస్థితులను, బజా నందు అసాధారణముగ నాణెముల కలుపునుగురించియు ఎక్కువ చెప్పింపబడినది.

సంఘమువారి సూచనలు

కాయినేజీ ఆస్తునందును, కాగితము కరెన్సీయందును, 1920 సెప్టెంబరుపూర్వ మెంతెంత మారకపురేటు యుంచ బడినదో, తిరిగి ఆస్థితిని నెలకొల్పవలయుననియు, అట్లుజేసి నచో మనము వేరుగా ప్రయత్నముల నొనర్చ నవసరము లేకయే దానియంతట నదియే స్థిరపడును.

ప్రవ్యాభావమును గురించి సంఘమువారు మునుపును, ఈ స్థితిని తొలగించుటకు సువిచారితముగ చర్యలుదీసికొన వలెననియు, కరెన్సీమానేజీమెంటును, నోట్లను ముద్రించుటను ఇంజీయరు బ్యాంకు వారికి ఒప్పగించవలెనని చంధముగా గోరిరి.

తరువాత సంఘమువారు పన్నుల విచారణకమిటీని గురించి నుడివెరి. ఈ సంఘమువారివని జయప్రదము గావలె ననినచో, డిజేయులకు ఎంతవరకు పన్నుల భరింపగలకై గల దను విషయమును గమనింపవలెను. ఈ కమిటీయందు నియ మింపబడిన సభ్యులయెడల నసంతృప్తిని తెలిపి, తరువాత రైల్వేలకును ప్రభుత్వమునకును గల సహబంధములగురించి నుడి విరి. తరువాత నీ సభాసభ్యులకును సర్. బాసిలు బ్లాక్లెట్టుగారికి తేయాకు విందుచేసెను.

సర్. బాసిలుబ్లాక్లెట్టు ప్రత్యుత్తరము

తరువాత బ్లాక్లెట్టుగారు శీర్షముగ సువన్యసింపుచు సంఘమువారు తెచ్చిన మాడుప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొస గెను. రూపాయికి 1 పి 4 పెన్సీల మారకపురేటునకు తిరిగి వెళ్లుట భారతదేశపు మంచితగావని తాను హృదయపూర్వముగ విశ్వసించుచుంటినని నుడివెను. యూరపులో పరిస్థితులు స్థిర పడువరకు పైరేటు 1 పి 6 పెన్సీలకెప్పుడును లేగదు. అం దుచే నీ రేటు వుపయోగముండును. అమెరికా కూడరెట్లుచున్న బంగారముతో నేమి జేయవలెనో ప్రపంచమంతటను తెలి యును. ఈ సందర్భమున నూచింపబడిన రేటు నాణెములలో పెట్టినయెడల, బజారులో ధనమునకు మరింతచిక్కులుగలుగును. నాణెములు నోట్ల ముద్రణములనుగురించి సంఘమువారి సూచ నలను విచారించెదము. కాని ఇంజీయరుబ్యాంకువారు ప్రస్తుత మింకను సూరకాఖిలను స్థాపింపనున్నారు. వానివని ముగిసి, వానినడపుట కర్హులగువారు దొరకి పని స్థిరపడువరకు నీ బ్యాంకు వారిపై నింకను భారమిడుట యుచితముగాదు. నేను నాజీవితమును వ్యవహరించినవానిలోకెల్ల పన్నుల నిర్ణయసం ఘము అతి క్లిష్టమైనది. పై సంఘము ప్రాతినిధ్యమునుగురించి, లోపము లుండుట విచారకరము. అట్టివి జరగవలసినవిగావు. నే నీ దేశమునకు వచ్చినపుడు, పన్నులవ్యవహారము లన్నియు అల్లకల్లోలముగ నుండెను. ఈ విషయమున సలహానీయుగల వారు, ఆర్థికకాఖియందు లేరు. ప్రతివత్సరం ఎప్పటికప్పుడే ఎక్కువధనము కావలసి వచ్చుచున్నది. వానికి ధనము సంపా దించుటకుగాను, దేశస్థితిగతుల గమనించుచు చందరవందరగా పన్నులు విధింపబడుచుండెను. దేశీయార్థికస్థితిని విచారించుట కంటే పన్నులగురించి విచారించుటయే యధికమని తలచెదను. ఈ విచారణఫలితములను, నే నుద్యోగమునుబడి ముగించు కొనక పూర్వ మేల చరణలో పెట్టవలెనని. ఆర్థికవిచారణ యగుచో పూర్తియగుట కధమును రీ తత్సరములు వట్లును.

(అ|| డె||)

నూతనయంత్రములు

నూతనపరికరములు

సరస్వతీపవర్ వైస్ రాజమండ్రి

తెలుగు—నాగరి—ఆరవము—ఇంగ్లీషు—లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

రెటరుపెండ్లు

ర సీ దు బు క్కు లు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు

క వ ర్లు

శు భ లే ఖ లు

చక్కెరగా

క్యామెరుకులు

ఆఫ్టోనుబ్లాకులు

ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుసుము కములగు బొమ్మలు అనగా ఎన్కేప్లింగుపనులు చక్కెరగా తయారుచేయబడును.

శ్రీ కల్యారు

(ఒక ఎలేఖరి)

తాలూకా ఆఫీసు

ఎస్. సి. వెంకటాచారి బి. ఏ. వి. ఎల్. కె. బి. ఎల్. గా
కల్యాణము సుబ్రహ్మణ్యంపంతులు గారిని యిచ్చుటకు చూపుట. వారు
3 వ తేదీని చార్జీపుచ్చుకొన్నారు.

అనువ్రతి

తొంబడి గ్రామములకు మా బీదతాలూకాకా. యీ
గ్రామమందమూత్ర మొక్కటనుపత్రి గలదని ప్రాయము చెం
తాకరము. కల్పిండిలో తాబోడోనారి యాజమాన్యము ప్రంద
ఆనుచున్న వైష్ణవాల నొకబానిస పాపింపబోవుమన్నారని
నినుచున్నాము. అట్టిపని కర్మలో పనినవో ప్రస్తుతిము ప్ర
సాది పదమన్న బాధను నివర్తిం గను.

మా అనువ్రతికి యీ పద్య లంక గ్రామమునుండి గు
వింప లేకపోయిన నొక స్త్రీని పల్లవారుగూమున పి ఘట
లకు తీసికొనివచ్చిరి. డాక్టరుగారు గ్రామములో నుండియు
ప్రార్థన కి ఘంటలవరకు మా కేసుకు తీసికొనబాకపోయిరి. ఆ
పత్రము జరిగిన కొలదిమిషనులకీ స్త్రీ చనిపోయెను. డాక్టరు
గారికిమధ్యప్రస్తుతుల అయినదని వింటిమిగాని ఎందువలననో
చనిపోయిన.

కాలమానము

ఇచ్చట ఎండలొక్క నబ్బలుపట్టుచున్నది గాని కర్షము
లుమాత్రము కురియుటలేదు. ఆసురుగారు నీరుతండుట కష్టముగా
నున్నది. కాల్యలగా నీరునున్న వైతులయి బ్బంది యిప్పటిలో
తొలగునట్లు తోచదు.

శ్రీకృష్ణ సాంధ్య భవనము

హరికథలు తెనాలి. హరికథలు
మరాఠీరాష్ట్ర ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారిచే
13-7-24 ఆదివారము

పాదుకాపట్టాభిషేకము

దీర్ఘ కాల నుండి

విడువనివ్యాధులను

అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుట

తిరునళ్ళేటిజిల్లా కృష్ణాపురం కావరస్తులను
ప్రస్తుతములో 72 ఆర్మీయిన్ బిడి జార్జిటవునునందు
నున్నవారు నగు స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి
ఆయుర్వేదాషధములు అత్యద్భుతముగాను అతి
శీఘ్రముగాను పనిజేసెనని వ్రాయుట కెంతయు
సంతసించుచున్నాడను.

నేను 15 సంవత్సరములనుండి శరీరమునందు
రక్తముచేడి శరీరము కఠినత్వము బొందుట, నల్లబా
రుట, మొదడునందు వేడి యెక్కువౌట, శరీరము
మొద్దుబారుట మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడు
చుంటిని.

నేను ఒకమాసము స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి
ఆయుర్వేదాషధములను నేవించితిని. ఇప్పుడు
నాకు పరిపూర్ణముగా ఆరోగ్యము కలిగినది.

బోదకాళ్లు, చెవుడు, పుట్టుకుంటి, వివిధము
లైన జ్వరములు మున్నగువ్యాధులను ఆయన అత్య
ద్భుతముగా నివారణచేయుటను నేను వ్యయముగ
చూచితిని.

పి. సి. రామానుజయ్యంగారు,

భద్రిగ్రామము, రామనాథజిల్లా.

ప్రస్తుత మకాం నెం 24 కచ్చేరీగోడ్డు.

మొలాపూరు మదాను 22-9-1920.

వారినలహాకటం రు. 15

ప్రకటన

రాజమహేంద్రవరం దేశీయవిద్యాలయము

1920 సం. జమఖర్చు లెక్కలు

వసూళ్లు బ్రాహ్మోపద	781	9	11
దేశీయవిద్యాలయబోట	12	8	0
విరాళములు	1441	0	8
చంకాలు	58	0	0
దేశీయ విద్యాలయ భర్త్యం కాలాలు	4405	5	8
దీక్షాపత్ర	188	8	0
వివిధవసూళ్లు	230	8	9
కాంగ్రెసు సంఘము, ఇయ్యవమార్కు	2000	0	0
వసూలుల లీగు	170	0	0
దేశీయవిద్యాలయ విద్యార్థుల జీతములు	260	1	0
నూలు నేత	1-2	11	9
దేశీయవిద్యాలయము ప్రజావలయు	875	13	0
బడుళ్లు తెచ్చినవి	860	0	0

మొత్తం 18554 8 7

ఖర్చులు

ఉపాధ్యాయలజీతములు	4127	14	8
అధ్యయనములు	49	6	0
గ్రంథములు	85	4	9
కాగితములు, కలములు, మెల్లి	19	4	6
తపాలా	9	14	6
మండ్లీస్టు, తుడుచుకూలి వగైరా	895	7	0
కొన్న యిందుగ్గలములు	6700	0	0
ముద్రణములు, యంత్రములు మెల్లి	2543	4	1
ముద్రణములు జీతములు సాదరు	458	2	1
ప్రెస్టయిటింగు యంత్రములు	450	0	0
బడుళ్లు తెచ్చినవి	1100	0	0
కోశాధికారి పని	326	14	7

81-12-23 సం. తేదీకి 18554 8 7

అప్పన సుబ్బారావు,

4-7-24. కార్యదర్శి.

బరంపురం ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసమాజము

శ్రీబాలభారత సంఘమువారు (బంధు) శ్రీబ్రహ్మపుర
ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజసహాయార్థమై 8-7-24 తేదీ గురు
వారమురాత్రి శ్రీకృష్ణతులాభారము నాటకమును నవరస
యొక్కముగా ప్రదర్శించిరి. పురజనలు సమాజమునెడల గల
యత్సహజముచేత, నాటకమున జూచు యభిలాషచేతను తం
డోపతందములుగా వచ్చిరి నాటిది నము మొత్తముపైని
రూ 43: 12-0 వసూలయ్యెను. ఖర్చులకింద రూ 83-0-0 లు
నియో మయ్యెను. మిగతా రూ 852-12-0 లలో ఆర్థభాగ
ము అనగా రూ 176-6-0 ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమునకు
విరాళముగా నీయుండెను. విశేషవీ సీతీయందునున్న మాసమా
జమునకు, ప్రవక్తములముగా సహాయమొసవైన శ్రీబాలభారత
సంఘమువారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వకవందనముల నిర్పించు
చున్నాము. పురజనలు మాసమాజమునెడల నభిమానము కురిపి
వ్వయప్రయోగములకోర్చి నాటకమున కేతెంచి త న్యూలమున
మాసమాజమునకు నాటకసంఘమునకును యెక్కువరూపడి గలి
గించినందులకు మావందనము లర్పించుచున్నాము.

బరంపురం } గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ
6-7-24 } కార్యదర్శి,
శ్రీబ్రహ్మపుర ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము.

వాయువు నొప్పుకు మందు

సీనా 1-కి రు. 1-0-0 వి.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాన
వాయువుల, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు,
3. కీళ్ల విగడియుట, 4. సుండలములు ఉబ్బుట, 5. తేమటక
కలలుటకు వీలులేనట్లుల సర్వాంగములు విగడియుట మొదలగు
నవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే నంచి
యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును.
బాధల గలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుచుతో గాని
గాచి అచ్చుతొంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 8-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

వసయాల బా 1-కి రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0 వరకు
రియ్యము బస్తాలు	మొదలు, వరకు
కునుము తెనాలి ,, 48 గలవి రు 18-0-0	14-0-0
నెలూరి ,, డిటా ,, 18-8-0	17-0-0
డిల్లి ,, డిటా 48 గలవి ,, 18-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0
నవ్వులు ,, ,, 24-0-0	28-0-0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11-0-0 రు 12-0-0
నెనగలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-8-0
నెనలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-4-0
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	18-12-0
ఉలపలు రు 164 ,, ,, 9-4-0	10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 160-0-0 170-0-0
నెయ్యి బా 1-కి	,, 14-0-0 26-0-0
కొండాపురం శేరునెనగవస్త్రబా 1-కి	,, 60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0
శేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 142	విమళనూనె 185
అముదము నూనె బా 1-కి	రు 172-0-0 175-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 205-0-0 210-0-0
కురపసుపు ,,	రు 155-0-0 160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 90-0-0 120-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45,	50
కాళమా నీ పాయకట్టు ,,	రు 60, 70
జెల్లము బా 1-కి	రు 85-0-0 100-0-0
శిరిశండు బా 1-కి	రు 26-0-0 42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 86-0-0 88-0-0
చదరం ,,	,, 85-0-0 41-0-0
రవుండు ,,	,, 86-0-0 89-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకు	రు 78-0-0 88-8-0
బంగారము, రులము 1-కి	రు 25-5-0 25-8-0
నవరస 1-కి	16-8-9
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 280-0-0 298-0-0
రాగి డిటా	రు 880-0-0 845-0-0
అస్కా చిక్కెన బ 1-కి	రు 41-8-0 42-0-0

(7) రంగులు చలిజరైన

అశ్వుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	రు 90-0-0
తొట్టి కృష్ణము	జిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు 85-0-0

నక్సన్ దంతచూరము

నోటిలోని సకలవ్యా
ధులను మాన్యును.
పండ్లనొప్పులు, ఇసుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివ
లన స్వస్థముగను నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ
మౌలికలక్షణముతోను బాషధర్మములతోను చేయబడినది.
1 డబ్బీ 0-2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను. 1-4-0
నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లపిడి తిరువల్లికేణి మద్రాసు.

వగుళ్లు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0 0-0. వి. సి. తో 0-11-0
1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మూత్రము.
అరికాళ్లు, అరిచేరులు, చర్మము కారకనలన, కీతగాలి
వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ
తైలమును రాచివ పసుళ్లుమాని జలపోయి మంచిచర్మము రాగల
దు. పగుళ్లునొప్పియు నయవగును. స్వల్పక్రయము. కాలి వేగు
ళ్ళకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అస్పృశ్యత నివారణము

(చర్చ నారాయణశాస్త్రిగారు)

16 వ జూలై ఆంధ్రప్రదేశ్ చదివెతిని. అస్పృశ్యత నివారణము అనుకీర్తిక క్రింద నొక విమర్శకుఁ డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "హిందూలు నుండటచేతను చనిపోయినవారి బట్టలు ధరించుటచేతను వారు భుజించు పాత్రలను సంస్కరించినవారైన నితరు లుపయోగింపకుండుటచేతను సర్వకర్మబహిష్కృతులౌటచేతను స్పృశ్యత్వమైన చందాలురు పిరే." ఇది మొదటి సమాధానములోని సారాంశము. వారికి లక్షణములను వెలుపు స్పృశ్యత్వము లుదాహరించుట యావశ్యకముకావున వానినిండు వ్రాయుచున్నాను.

శ్లో చందాలశ్వపచానాం బహిష్కారా మాశ్రయశ్రయః
అపహతాశ్చక్రవర్త్యా ధనమేషాంశ్యగర్భం || ౧
వాసాంసి మృతచేలాని భిన్నభాండేషు భోజనమి

కార్తాణ్య సమలంకారః పరివ్రజ్యాచ నిత్యశః || ౨
ఇందు విమర్శకుఁడు తనవాదమునకు సరియైనవిలేక సరియైనవని యనుకొన్న కొన్ని లక్షణములను మాత్రము గ్రహించుచున్నాడు. వీనినిమాత్రము ముందు విమర్శించుచున్నాము. ఆర్యులయిన త్రైవర్ణికులు లాగకుండుటను తదితర శూద్రావాంతరభూతులయిన యాదివాంధ్రులదిమనివాసులై యున్నారు. కాబట్టి త్రైవర్ణికులు వీరినివాసములకు మారముగా నివాసము నేర్పరుచుకొనిరనుట యుక్తము. అర్యులు ప్రజ్ఞావంతులగుటచేత నాయాయసరముల కనుకూలముగా వృత్తుల విభాగము గావించి తమ కనుకూలముగా నుండు కొందర శూద్రావాంతరభూతులను జాలమందిని చేర్చుకొన గల్గుటచేత నార్యులు నివసించునది బాహ్యమేయైనను నేటికది గ్రామముగను ఆదివాంధ్రులు నివసించు గ్రామమే బాహ్యముగను గనుపించుచుండవచ్చును. వీరు నాడు కడమవాటితోఁ గలియకవేలుగా నుండుటకు హేతువేషనగా నాగంతుకులగు నార్యులను తమదేశములో నివసించనిచ్చుటకిచ్చు గింపక స్వాతంత్ర్యాభిలాషముతో స్రూరకృత్యములను గావించిన దమ్యులనెడి వేదోక్తమును శూద్రావాంతరభూతియే, ఇది కానోపునని లోచెడిది. కావున సస్పృశ్యులను నూహతో వీరిని గ్రామబాహ్యమున నుంచినయిర్ధముచేయుట యసమంజసము నసంభవమునైయున్నది. చరిత్రజ్ఞులకిది సుజోధము. చనిపోయినవారి బట్టలనుగట్టుకొనుట చాకల్లేయందు మాత్రము కన్పట్టుచున్నది. వీరియెడల ననుభవవిరుద్ధము. ఇకభోజనపాత్రలు భిన్నభాండములే యగుటచే నవి యెవరవైనను సంస్కరించియుపయోగింపకుండుటచే నది వ్యావర్తకముకానేరదు. సర్వకర్మబహిష్కృతియన్నచోఁ బురుషులగుచుట వ్యసాయముచేయుట యుఁ గనుపించుచున్నది. వైదికకర్మ బహిష్కృతి యన్నచో శృణానములకుఁ బుల్లలనుమోపించుట యుండనేయున్నది. అతిగాక యిట్టి బహిష్కృతి మరికొన్ని జాతులందు, గానవులచే నది లక్షణము కాఁజోదు. ఈలక్షణములు చాలవఱకు మందులవారియందనుభవవిరుద్ధము. గాడిదలు గ్రామైకరాత్రి సంచారము మొదలగునవి లేనేలేవు. కావున నీవిషయమునఁ బ్రాజ్ఞులగు చదువరులే ప్రమాణము.

ఇక రెండవసమాధానములోని సారాంశ మిట్లున్నది. "బ్రాహ్మణులు కోటిమందియే యున్నను వారిలో నే కొద్ది మందిప్రేమతో వ్యభిచరించినందునఁ గలిగిన చందాలురు రమారమి యేడుకోట్లగుటకుఁగారణము, వారిపరంపరలోనివారు "పాపీచిరాయుః సుకృతీకాయ"వను బ్రమాణముచే బావులు చిరంజీవులగుటచేత నెక్కువసంతతి కలుగవచ్చును". ధర్మము వర్ధిల్లుటకు మాత్రము సభర్తమే వర్ధిల్లునని విమర్శకుని యభిప్రాయమైనట్లు కనిపించుచున్నది. ఆహా! ఏమి యాసిద్ధాంతము. విమర్శకుఁడు వీరిజాతి నతిపాపిష్ఠముగను, బ్రాహ్మణజాతి నతి పుణ్యముగను, దలచుచున్నాడుగదా! కాబట్టి యిట్టి పాపజాతి, పరునకు నిర్భీతమగు నూహిండ్లు జీవించునయ్యు, నతిపుణ్యముగు బ్రాహ్మణజాతి యస్మిన్వకాలములో నశించుననియు. దలంచెను. చదువరులారా! ఇది యెంత యనుభవవిరుద్ధమో చూచితిరా! దీనినిబట్టి ఎక్కువసంఖ్యగలజాతి పాపజాతియని ఈ తార్కికుఁడు గొప్పవ్యాప్తిని లోకమున కనుగ్రహించుచున్నాడు. కబట్టియే యొకటిరెండింటికో విడిచి కడమ యింగ్లీషు, ఫ్రాంసు జర్మన్, జపానులోనగు వానిజాతులకంటెను హైందవులు పాపాత్ములనియు మానవుని కన్నబడువులే పవిత్రములనియు గొప్ప యశుమానసిద్ధాంతమును బ్రసాదించెను. ఆయుర్వృద్ధికిని జనసంఖ్యాభివృద్ధికిని ధర్మమే మూలపుంధ్రమని క్రొత్తగా గను

పెట్టి యాయువు నభివృద్ధింప (ప్రాణిమాత్రమునెల్ల సభర్తము చేయునని ప్రోత్సహించుచున్నాడు. చాలుజాలును. "ధర్మసంస్థాపనార్థాయ" "తు మ్య తు" న్యాయముచేఁ బ్రమాణము నంగీకరించి విమర్శించితిని. ఇక ప్రమాణమును విమర్శించి చూచెదను. ఎక్కువ దుష్కర్మమునుభవించుటకు నెక్కువ కాలమావశ్యకమని విమర్శకుఁడు దలంచుచో సుకర్మమునకును చిరంజీవనవావశ్యం భావించే. కనుక "పాపీచిరాయు"వనునది యాయు క్రితేతబుట్టుటకు వీలులేదు. అదిగాక, "కరంజీవశరదః" "దీర్ఘాయరస్తు" ఇత్యాది వైదిక లోక కాశీర్యమును లపారకములు. ఆయుర్వృద్ధికి నిష్ఠితము మన్న వేదమునర్థకము. ఆయుర్వేదమునిరర్థకము కావలయునగదా! వేదేల దీనిచే విమర్శకుఁడు వంశవృద్ధికిమాటువంశనాశమునే సమ్యక్తించిన వాఁడగుచున్నాడు. అహింసను బోధించుచు, సర్వభూతములకు జిరాయుత్వభివృద్ధింప (శ్రుతిస్మృతిపురాణములలోని యాశీర్వచనాది పరిపాటిని దూషించు నీధర్మాభిమాని పరిహాసమునకు బాత్రుఁడగుచున్నాడు. సర్వమతవిరుద్ధముగా నిట్లన్వయించుట యసమంజసము. ఇక నీప్రమాణమునకుగతి యేమన్నచో నేదియేని దురవస్థచే బాధింపఁబడుచున్న యొకానొక వయోవృద్ధుని విరక్తిచనము కావలయునని లోచెడిది. అట్టియర్థమునకు సందర్భములేనిచోఁ దాటుమాటుచేయుట యుచితము. సందర్భమును బట్టియింకను విమర్శింపదగును.

నాదొకమనవి. ఎవరుగాని తాము న్యాయముని యనుకొన్న భావమును దామకొనక ప్రకటింపవలసినదే. అట్టిది నట్టి ప్రతిష్ఠామతగాక మనఃపూర్వకముగామాత్ర ముండవలయును. మనుష్య సహజములగు, భ్రమప్రమాదములొకవేళ నున్నచో నంతులకలెడు, నిందావృద్ధు కానేరదు. తనవాదము ధర్మమునకు నడిమూలముగా దేశమునకు నసర్వదాయకమని సత్యముగ్రహించినపుడుకూడ దనవాదమే నెగ్గవలె నని పట్టుదల చూపుట యెంతయు గర్వము. ఇట్లేయరువురును తలంపవలయును. విషయనిర్ణయమునకు వాదప్రతివాదము లావశ్యకములు. ప్రతివాదములేనిచో విషయము చప్పగానుండును. మూలగ్రంథము వ్యాపించుటకు విమర్శనము బయలుదేరుటకంటె నెక్కువ సాధనము మఱియొకటిలేదు. కావున విమర్శనము భావికభమునకు నూచకమనుటలో సందేహములేదు. కాని యభిప్రాయములకు భూమ్యాకాశముల యంతరమున్నను సహనభావముతోఁ బ్రయత్నించుట యుచితము. "ఆ ధ ర్మ ము" "దు షా గ్ల ల ప రి తా మ ము" ఈ మొదల గు మాటలుపయోగించుకొని వ్యక్తులను దూషించుటవలనఁ బ్రయోజనము కూర్చును. విషయముమాత్రము విమర్శించుట యుక్తము.

ఇంతకును దవలోడిమానవుని మృగముగాఁగాని యంతకునుకన్నవగాఁగాని చూచుట యన్యాయము. ఆతెఱ్ఱొక క్రైస్తవుఁడుగానో లేక మహమ్మదీయుఁడుగానో మాతినపుడు చూచెడుగౌరవమును హైందవుఁడుగా నున్నపుడు చూపకుండుట బొత్తిగా హీనకృత్యము. మఱియును సంతతిలోను రైళ్లలోను, రోడ్లమీదను, పట్టణములలోను ఉన్నతపాకాలయం దును చేయునది దోనెలమీదను, వీధులయందును, పల్లెటూళ్లయందును, జిన్నబడులయందును జేయకుండుట విరుద్ధము. ఎటుకలు, ఏనాడులుమొదలగువారు జూచుటకు సహ్యముగానున్న జాతులలోఁబాటువీరినిగూడఁ జూడకుండుట నిర్దేశకము. వివదోయొకఁడు తప్పిదముచేసెననుకొన్నను వాని సంతతియంతయు నాచంద్రతారకముగా దత్తభీతమనుభవించుట యుచితము అని విమర్శకుఁడు గుర్తించుటసమంజసము.

ప్రకటన

ఇందువలన సకల జనులకు తెలియజేయునది యేమనగా, ఆయుర్వ, నాకుమారుడు పెయ్యల లక్ష్మణుడు 20 రోజులక్రిందట ఎక్కడకో పోయినాడు. కులం-మాల (ఆదివాంధ్రులు) 12 సర్వవర్ణములవయస్సు, నలుపుగాను బక్కగానుండును. క్రిందిపెదవి బొల్లి సాధారణముగా పిచ్చివాడని పిలచెదరు. తనది నందివాడ (గుడివాడ తాలూకా) అని చెప్పవచ్చును. తమ కవలైన నా యిగుర్తులు గల పిల్లవాడు దొరకిన యెడల నాకు అప్పగించినవారికి రు 5.0.0 రూపాయలు బహుమతి ఇవ్వగలవాడను. అకుర్రవానిసంగతి తెలిసినవారు తప్పక తెలుపగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను. పెయ్యల శ్రీరాములు 26.6.24, C/O నేనాగ్రము, గుడివాడ.

ఈ క్రింది సంగతులను ప జరికు తెలియజేయుట నాద ము

తల చెద ను

గడచిన కొన్నిసంవత్సరములనుండి నేను ఒక చిక్కువ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. మే హా నీ ను నాదేహముం దుండుటచే అచ్చటచ్చట ఎఱ్ఱమచ్చలు కనిపించెను. తిమ్మరుకూడ వుండెను. అనేకపాళ్ళు త్యవైద్యులవద్దను ఆయుర్వేదవైద్యులవద్ద చికిత్స పొందియు నావ్యాధి మరింత హీనస్థితికివచ్చెను. ఈ ఘోరవ్యాధి కుదురదని తెలుపునూచన లనేకములుండెను. తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణముఆర్మీసియన్ వీధిలో నెం 72 భవనమునందున్న పెండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి పేరు, క్రతిష్టులు, ప్రజ్ఞ వక్రతీకలమూలముగా నాకు తెలిసెను. గాన తుదకు వారివద్ద చికిత్స చేసుకొనుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. స్వల్పకాలములోనే నాకు అద్భుతమైన గుణము గ లి గి న దని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఎఱ్ఱని మచ్చలు మాయమై పోయెను. తిమ్మరు నన్ను విడిచినది. దేహమునందు అన్ని భాగములకును స్వర్ణజ్ఞానము కలిగెను.

రక్తము శుభ్రముగా మారెను. ప్రస్తుతము నాలో నూతనమాయ్పు పూర్తిగా కలిగినదని నాకు తెలియును.

నా స్వంతవిషయమే గాక పండితులవారు ఏనుగకాలు, డ్యయం, చెవుడు, మూగ మొదలగు వ్యాధులను జయప్రదముగా బాగుచేయుట నేను ఖుద్దన చూచితిని.

టి. కొలందవేలు మొదలియారు, పోర్చు, మద్రాసు గవర్న మెంటు వ్రాంచి చెన్ను, 196 టంగళాపేటి, మద్రాసు. 1-2-1922.

వారి సలహాకట్టుం రు 15/- (చేకటన)

కౌటిల్యుని ఆర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మూలిడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం.ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రిగుప్త చక్రవర్తికి పృథానకులత్రియ చాణక్య డనునామాంతరముగలిగినట్టియొక కౌటిల్యునిచే రెండువేలసంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగుఱించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలోఁ గ్రగణ్యముదీనిసాధారము చేసికొనియే కామందకాదులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియద్భుతగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పౌరాణిక కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెటు పాలింపబడుదుండెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికినిది యముల్యైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడోనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథయందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క పృథానలక్షణము లెవ్వి-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాళి కోటెండు. ఖరీదు రు 4.0.0 మాత్రము.

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య, మహారాజాకాలేజి, విజయనగరం.

తామర తైలము

డబ్బీ 1.కి 0.6-0. 12-కి 3.8-0. తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, పెండుకలలో గాని, లోచర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టువచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టితామరలోను రెండు మూడుభేదములు గలవు. కాన, తామరతీట, ఏనుగగట్ట మొదలగునవి గలవా రందరు ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచినమంట యుండదు. చర్మము నలకెక్కిదు, పుండుపడదు. అనేక యెండలనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సాదలు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మోట వ్రాసియున్నారు. అమృతాంజనము దీని బొంబాయి, మద్రాసు,

ఆయుర్వేద ప్రచారము

శ్రీ చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభవారిచే ఆయుర్వేద ప్రచారము పంపబడిన ఆయుర్వేద భాషా ముక్కలు వెంటకాట్రి ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారు మా గ్రామమునకు వచ్చి 2-24 వ తారీఖున సాయంత్రము 6.30 గంటలకు మ.రా.రా.శ్రీ వాడేపు రామమూర్తి బి. యే. గారి ఆధిపత్యమున వీరభాను పురమండలమున మాజీ లాంతరునందు ఓడగులను జూపును సభజేరిరి.

అసభకు భిక్షగర్భ మల్లాది రామమూర్తి కాట్రి ఎ. ఎం. ఎ. పి. గారును గూడా సభ్యులగుటకు బి. యే. బి. యల్ గారు అప్పాద్దేయల శివరామయ్య బి. యే. యల్. టి. గారు భూమిపాటి నరసింహాకాట్రి బి. యే. బి. యల్ గారును భిక్షగర్భ గొర్తి సుబ్రహ్మణ్యకాట్రి ఎ. ఎం. ఎ. సి. గారు మొదలగు మహానీయులను ఇతర పురజనులను విచ్చేసి సభాస్థలి నలంకరించిరి.

మొదట భిక్షగర్భ మల్లాది రామమూర్తి కాట్రి గారు అధ్యక్షుని ఆసనాలంకరణల జేసితిగాక అధ్యక్షులు లేచి ఆయుర్వేదము చిరంతనము మరియు ఇప్పటివైద్యులయొక్క లోపములను సరియగుపాపణ లేకపోవుటలను మనరాజుల యొక్క అనాదరణలను తీసివేయునట్లు దనియు దానిని కొన్ని సంవత్సరములనుండి తెలుగువారు కనిరాజ యామినీ భూషణరాయ యోగింద్రనాథసేక గణపాధిపతి మొదలగు వైద్యులు అభిలభారతాయుర్వేదమునుండి యనుదానిని స్థాపించి కొన్ని కొన్ని పట్టణములందు ఆయుర్వేద మహాసభ లను జరిపి అభివృద్ధికి దెచ్చుచున్నారనియు చెన్నరాజధాని యందు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారు ఆయుర్వేదము నెక్కుడుగా ప్రచారముజేసి ఒక గొప్పకలాశాలను స్థాపించి కొంతమంది మంచివైద్యులను తయారుజేసిరినియు ఇప్పుడు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి గారు ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రభావము కనుగొని దానివిషయమై బాగుగా ప్రచారము జేయుచున్నారనియు జెప్పుచు ఆయుర్వేదమునందలి మహిమను బాగుగనుర్చుపించుచు దానిని ప్రజలు ఆదరించి అభివృద్ధికి చేవలయునని యుపదేశించిరి.

తర్వాత భిక్షగర్భ మల్లాది రామమూర్తి కాట్రి గారు యొకింది విధముగ గంభీరపద్యము మొసంగిరి: "ఆయుర్వేద మనదాయె ఇప్పుడు గ్రామములొనివైద్యులు చేయు చేతయైవైద్య మై పరగుచున్నది. ప్రజాసామాన్యము ఈరోజువరకు ఆయుర్వేదవైద్యముచేతనే యారోగ్యము బడయుచుండెనియు, అయినను చేతయవైద్యులు సంపూర్ణ శాస్త్రానుభవము లేక వాతము, మేఘము అను నాములుకొని సంస్కరోగములను చికిత్సించి మొదలిడి యుండుట చేత కాట్రి ము యొక్క మహత్త్వము తగ్గిపోయినది. అందుచే నీయాయుర్వేదధర్మార్థము వైద్యులయందును ప్రజాసామాన్యమునందును ప్రచారముగావించుట యవసరమై నే డీనికి బాల్బడపలిపెచ్చినది. ఆయుర్వేదము హిందూమహర్షులచే లోకసంరక్షణార్థము కనుగొనబడినది. అందు మున్ముందు మహర్షులు కాట్రిజ్ఞానార్థము పాంచభౌతికమగు నీ శరీరము సర్వాంగప్రతిభంగవిభాగముచే పరిశీలించి క్రియావిభాగము నిశ్చయించిరి గాని వారికి అంతటితో తత్త్వనిశ్చయములేక యాష్టాంగిరమయొక్క యుత్పత్తి, సంరక్షణ, రోగగ్రస్తత, శరీర హాళియు యానాల్టికారణములగు పదార్థములను విచారించిరి. అనేకాననుభూయిష్టమున నీశరీరమందలి సర్వాంగములు పరస్పరానుగ్రహముచేతనే క్షయక్షయము క్రియను నిర్వర్తించి శరీరసంరక్షణ జేయుచుండెనిగాని ఇంకొక్క ప్రత్యేకావస్థను నకు ప్రాణసంరక్షణ గల్గించుకొనలేదు. యకృత్చేదనతోడనే హృదయముచేతును. హృదయము చేతనుపుడు యకృత్తుచేతును. ఇట్లు పరస్పరానుగ్రహములన క్రియావంతములగు వీనికంటె ప్రధానమైనక్రింగనుగొన ప్రయత్నించిరి. వీరిస్థూలావయవ సంఘాతము విడిచి శరీరాంధకములగు శుక్రశోణితుల స్వరూపముల విచారణచేసిరి. శుక్రము సోమాత్మకై శోణితులు ఆత్మ యాత్మకై యారెంటియంగుల వాతప్రేణవేగినిన శుక్రశోణితులసంబంధముచే గర్భోత్పత్తి గాగుచున్నది. ఆకాలమునందలి నూత్నశరీరమునందు వాత పితృత్వములు మాత్రమే గనబడుటచే నవియే స్థూలశరీరాంధకములై నిత్యతన శరీరసంరక్షణము జేయుచున్నవి. దానందేని యొకరివేషసామ్యతయే యారోగ్యము. వీనివృద్ధిక్షయములు రోగకారణములు. వీనిని సామ్య

తన దెచ్చుటయే చికిత్సయని నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము ఆంగ్ల యవైద్యుల స్థూలావయవవిచారణ వారికే తృప్తికరముగాలేదు. కొంతకాలముక్రిందట జర్మనీలోని యొక కాట్రిజ్ఞాను శరీరాంధకములగు పదార్థములు మనము చూచునవిగాక ప్రత్యేకముగ 12 పదార్థములు కారణములనియు వానిసామ్యతచే శరీర మారోగ్య ముండునుననియు వానిసామ్యతచేతుటయే శరీరమనియు సిద్ధాంతముజేసి "బోనా కెమిస్ట్రీ" అను పేర ప్రకటనజేసియున్నాడు. అటులనే మనమహర్షులగూడ నూత్నతత్త్వముం గనుంగొని పిన్నుట అస్థాంగాయుర్వేదముగ విభజించి ఆయుర్వేదమును విభులమగు నొక్కయుపపేదముగా జేర్చినిరి. ప్రస్తుతము మనవైద్యులందరుకిందిజ్ఞానముచేవైద్య ముచేయుటకుగొప్పది యగు నీకాట్రిజ్ఞానంతన సవిస్తరముగా నభ్యసించి వైద్యము జేసికపో ఎక్కువగ ప్రజారోగ్యమునకై సమర్థులగుదురు. ఆంగ్ల యవైద్యమునందలి నూతనవిషయములనుగూడ మనము తెలిసికొని వైద్యముచేయుట అవసరము. కాట్రిజ్ఞానము విరోధభావము గూడదు. ఉభయసమ్మేళనము జేయుట అవసరము. నేను ఆంగ్ల యవైద్యమును బహిష్కరించువాడను గాను" అని యీ విషయక ఆయుర్వేదప్రభ వము బాగుగా ప్రజలకు నచ్చజేసిరి. అంతమున వెంటకాట్రి గారు మాజీ లాంతరునందు ఆయుర్వేదము మూలకలను జూపుచు ఆమూలకల గుణములను వాటిప్రయోజనము వాటివల్ల ఆంగ్లయులు పొందులాభమును మనకు గలుగు నట్లుమును మొదలగు విషయములను జెప్పుచు ఈవిషయమై డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఎ. యం. డి. సి. యమ్. గారు ఒక పెద్దవైద్యశాల ఆంధ్రాయుర్వేద పర్యసి అను పేరుతో స్థాపించిరినియు అది ప్రజలకు ఆయుర్వేదోపద్యములయందును ములభసములను వాటిచివుకు తెలుపుచు చేయుటకును ఆయుర్వేదమును అభివృద్ధిచేయుటకు మార్గదర్శక మగుచున్నదనియు జెప్పుచు, అంతమున సభాధ్యక్షులకును సభ్యులకును సమస్తాంతర్యాయముగ సభను ముగించిరి.

ఆయుర్వేదాభిమాని.

మార్కు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము. బందరు

అన్నిరకముల ప్రతిభిత్తులు సిద్ధముగానున్నవి.

ఈ జిల్లాలో వివిధగా ప్రతిగింజలు పంచపెట్టుటకును విక్రయించుటకును జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారి తీర్మానము ప్రకారము యొక్రిందపేర్కొన్న అన్నిరకముల ప్రతిభిత్తులను సమృద్ధిగా తెప్పించి సిద్ధముగా యుంచినాము. దొడ్లలో మాదిరికి వేయదలంచినవారికి కొంచెము గింజలు ఉచితముగా యియ్యబడును. పొలములలో విరివిగా వైరు చేయదలంచినవారికి విక్రయమున కొసంగబడును. ప్రతిభిత్తులు చల్లసనుయ మౌసన్నమగుచున్నది. కనుక యీ జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులును, గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులును, ఖడ్గ రుద్రమాభిమానులును, వివిధమైన ఆశ్రద్ధయు, ఆలశ్యమును చేయక తక్షణమే మాయొద్దనుండి తమకు కావలసిన గింజలు తెప్పించుకొని, విశేషముగా ప్రతివైరు వేయించుటకు ప్రార్థితులు. మాయొద్ద హాజరుగాయున్న ప్రతిభిత్తులవివరములు.

(1) దర్బాంగనుండి ఉత్తమమైన కోకటిప్రతి గింజలు కొద్దిగా మాదిరికొను తెప్పించినాము. వీని నిమగ్న చిన్న చిన్న పొట్టుములుగట్టి పంచిపెట్టినాము. తొలకరియారంభమైన యీ ఋతువులోనే విత్తవలసియున్నది. దర్బాంగదేశములో మేనలలోనే యీ విత్తులు చల్లెదరని తెలిసినది. ఇంకను కావలసినవారు మా ఆఫీసుకువచ్చి ఈ గింజలు తీసికొని వెల్లి వెంటనే వైరువేయవలెను.

(2) ఈమధ్య దివితాలాకాలో విరివిగా వ్యాపించిన కాంబోడియా ప్రతిభిత్తులకూడా తెప్పించి సిద్ధముగా యుంచినాము. వీక 1 కి రు. 0.8.0 చొప్పున విక్రయింపబడును. మాదిరికావలసినవారికి ఉచితము.

(3) కనిగిరి ఆ ప్రాంతములనుండి శ్రేష్ఠమైన నేకవారీ ప్రతి గింజలును తెప్పించి యుంచినాము. మరియు తిరుపూరు ఆ ప్రాంతములనుండి ప్రత్యేకమైన కురంగని, కప్పము మొదలగు ఉత్తమజాతి విత్తములు తెప్పించినాము. కొద్దిగా కావలసినవారికి ఉచితము. విక్రయముకు వీ 1 కి రు. 0.4.0,

అట్లూరి వీరరాఘవరాయు చౌదరి, తూ. కృ. జి. కాంగ్రెసు కార్యసాధము } అధ్యక్షులు. బందరు డి 5.7.1924.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బలమైనను, ఖద్దరునులులో, మున్ను, హిందువుల పరిశ్రమచేతున్నానకలమైనపట్టుపున్నె, ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహువరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసానలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోల్ సేలు) మొత్తపు చేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపట్ల కల్పజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరనవారు యొక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0.0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్లు, బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

తేలుచుండు

మెల సీసా 1-కి రు. 0.8.0. వి. పి. ససా 0.18.0.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటువలన విషము నెత్తులలో ప్రవేశించదు. బాధ నరములవెంట పెద్దవరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. మట్టినవోటను బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటికలె నుండును. మట్టినవోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండగినది. అమృతాంజనం డిరో, మదరాసు - బొంబాయి

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా!!!

హా డ్ న స్సు

"యూమెంతాల్ జూబులు" అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుంకు, రొమ్ము పడితేము, ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా మొదలగువాటిని తప్పక తుదుర్పును. తీయమును రానీయక ఆటంకపరచును.

"డి లాన్ కెట్" "ఆస్టిరేషియన్ మెడికల్ గెజెట్టు" "డి.పాక్టికనర్" "మెడికల్ ప్రెస్సు అండు సర్క్యుల్" "మెడికల్ రివ్యూ" "ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్" థెల్లి (ఇండియా) మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిహార్సు చేయబడినది.

కంతధ్వని కుత్తుక

ఉపరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది వి.స్వరపేటిక. వి.క్వాసనాళము. సి.క్వాసనాళము యొక్క గొట్టుము. డి.ఒక క్యాకొకము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిక్సు గుకాణము లందును మెట దొరకును.

అస్ట్రేలియాలో చేయబడినది, బుడ్డి 1.కి ధర రు 1.2.0.

అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈదిగువ తెలుపబడిన జాగా లలో దొరకును.

మెసర్సు ఎన్. జే.కాయి గొండ్లర్ అండుగో, చైవా బలారుకోడ్లు. ఆశ్విన్ అండుగో కెమిక్సు, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— వైనామహమ్మదు అండుసన్ను 5 మెకేన్ బిద్, బాద్షిను, మద్రాసు.

The Silver King Fountain Pen. "సిల్వర్ కింగ్" ఫౌంటెన్ పేనాలు

ఇంగ్లండుదేశములోనుండి రప్పించబడినది. 14 క్యాకెట్లు బంగారుపాళి వేసియున్నది. అక్షరములు ముర్త్యములవలె బాగుగా వ్రాయును. ఈ పేనాలు ప్రఖ్యాతి అగుటకుగాను చాలా తక్కువధరకు విక్రయించెదము. ఒకటిని కొనిచూచిన యెడల మీతో సంబంధపడుదురు. ధర పేనా 1 టికె రు 1.8.0

సిటివాచకంపెని, 16, తిరుపల్లి బిద్, మదరాసు

అమృతాంజనము

వేసవికి వెటనవలదు
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

అమృతామలక
తైలము

కండ్లపను పెదదుగును చలననిచ్చి వేసవి భయమును వెడలగొట్టును. సామాన్య కిరోరోగములను శస్త్రోగములను అంతుకము వంటిది. సీసా రు 1-0-0.

జీవామృతము
భృగువటి

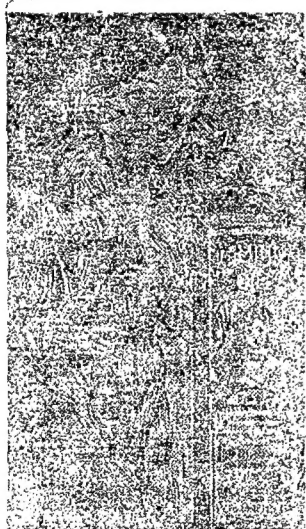
ఎండవేడిమిని తోపనియ్యదు. నిశ్శుక్తుకను నిర్మూలించును. నరమలకును పెదదుగును పంటుత్వమును బలమును ఇచ్చును. సీసా రు 3-4-0. విపరీతముగ వేడిమిచే గలుగు శైగరోగము మున్నగు వ్యాధులకు త్రిశూలము. 24 మాత్రలు రు 1-12-0.

ప్యాకింగు, పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
రెంటివిలాసము:
'పండిట్' మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము. ఇంకను ఆశీకములను ఆయుర్వేద విశ్వావధములు గలవు. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారప్ప వీధి, జి. టి. మదరాసు.

చెన్నై ప్రతిష్ఠా ఏజెంట్లు: { దాదా కంపెనీ, చైన్వాబాదరోడ్డు, జి. టి. మదరాసు. స్వస్తి ఫార్మసీ, పెదపిల్లి, రియల్ ఎస్టేట్, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?
రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుష్ప్రవృత్తితో ఉడికరాకమునుపే త్వరపడుదు. ఉడిగవచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కమిసీయూనూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుదు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కష్ట రోగమున్నను, కిరో మాంసకృమమున్నను, లుడి నివృత్తికరము వెంట్రుకల చిట్టలు గాని, గడడుగ గాని యుండునా మీ వెంట్రుకల వరకు వెళ్ళుచు కిరో మాంసకృమము గల్గి కట్టువలె నుండి గెర యు ముందు.

ఈ రోగానకు తీవ్ర ఆరికించి చూడుము

వెంట్రుకల వెంట్రుకలనుగో కనిపెట్టుదు

కామిసీయూ కలహాసిన నిన్ను తర్వాతకప్పుకొనికే యెము.

వెల బుట్టి 1-కి 2-కి రూపాయ. డి. కి. చార్జీలు ప్రత్యేకము

అన్ని వ్యాధులకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీరు గుహానన ప్రవృత్తి, లేక ఆ త్రుడు కావలసినప్పుడు

"టెటో డిల్ బహారు"ను వ్రాముదు.

ఇది కష్టము లేకుండునట్టి, అత్యుత్కృతమైన శుభముగలిగి.

1 కిలో బుట్టి 15 రూ. రు 2-0-0
1/2 కిలో బుట్టి 12 రూ. రు 0-12-0
1/4 కిలో బుట్టి 6 రూ. రు 0-6-0

కిలో బుట్టి చుక్కలు చేతిరుమాలుచుందు చల్లిన బుక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది ఎందుకంటే అమృతాంజనమునందు, కిరో మాంసకృమమునా వ్యాధులు.

హామ నుండియన్ డగ్గు అందు కెమికలు కంపెనీ,

41, ఆచారప్ప వీధి, బొంబాయి.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందును సామాన్యముగ వాడతినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది రోజులు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎటువైపు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదుగదలు, కండ్లపనకలు మొదలగు మానస. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. నహా 1-2-0

జ్వరహరిని అయిదురూపాయ నేపించిన పట్టు విడుపు జ్వరహరి. ఇది కృతాంజనములు మొదలగు కష్ట జ్వరములు మాన్పును

కవహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. నహా రూ 1-6-0

దగ్గు వ్యాసరోగములందు బుహినతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు తైత్వమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున క్రమించు దగ్గు. వ్యాసరోగముల మాత్రు నాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తయినదగ్గు దగ్గుకు సేనిచలవసిన వలెను దగ్గు విధమును బట్టియుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

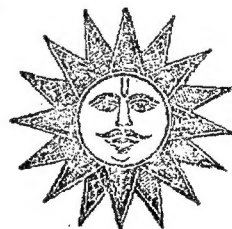
SUN & Co.,
Chaukamba, Benares City.

మాదగ్గు అన్నిరకములపట్టు బట్టలు రుద్రాక్షి మొదలయిన సామానులు కోరినవారికి సరి అయిన ధరలకు వి. పి. మాలముగా పంపబడును. పాగాలు 12 మార 1, కి రు 12 నుంచి 20 రుద్రాక్షి 108 వుండు సరం 1-కి అ 6 నుంచి రు 10 వరకు పాత్రుపంచలు 7,8 మార 1, కి రు 7 నుంచి 11 పట్టుపంచలు 10,12, మార 1-కి రు 14 నుంచి 25, బెంగళూరురకం చీరలు జరి పనిచే చేయబడినవి 12-16 మారచీర 1-కి రు 46 నుంచి 150, బనారసు జరిపట్టు చీరలు మార 12,16 మార 1-కి రూ 25 నుంచి 150, కావలసిన సామానులకు మా కేటలాగు వుచితము. విడ్డలు ఆవతగిన సామానులు 32 కల చిన్న పెట్టు 1-కి రు. 1-8-0 మధ్యరకం రు. 2-12-0, పెద్దరకము 1-కి రు. 5-0-0 యన్. యు నారాయణచారి అందుకొని

చాకాంబ, బెనారస్ సి.టి. (యు.కె.)

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

వృద్ధులము నిర్మలము వగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్య మార్పును గమనింపుడు.

కరస్పాక్షాడెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ డి కంపెనీ, 21, హామం వీధి, బొంబాయి.